

Forslag

til

Lov om private fællesveje. (Privatvejslov.)

Fremsat den 3. november 1971 af *ministeren for offentlige arbejder*.

Afsnit I.

Kapitel 1. Definitioner m. v.

Offentlige veje.

§ 1. Ved offentlige veje forstås i denne lov de veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat, amtskommune eller kommune i henhold til lov om offentlige veje.

Private fællesveje.

§ 2. Ved private fællesveje forstås i denne lov de veje, gader, broer og pladser, der uden at være offentlige, jfr. § 1,

- 1) tjener som færdselsarealer for flere ejendomme, der er særskilt matrikuleret og i særlig eje, eller
- 2) tjener som færdselsarealer for mere end 7 parcel- eller sommerhuse eller for mere end 12 beboelseslejligheder og er mindst 40 m lange.

Stk. 2. I Københavns kommune anses de i stk. 1, nr. 1) nævnte færdselsarealer kun for private fællesveje, hvis de tillige i medfør af byggelov for staden København (Københavns byggelov) er optaget på magistratens gadefortegnelse som private gader. De i stk. 1, nr. 2) nævnte færdselsarealer anses i Københavns kommune kun for private fællesveje, såfremt de tillige i medfør af Københavns byggelov er forlangt holdt åbne for almindelig færdsel og undergivet reglerne om gader.

Stk. 3. Uden for Københavns kommune anses de i stk. 1, nr. 2), nævnte færdselsarealer ikke for private fællesveje, såfremt

de alene forløber inden for lukkede karreer. Det samme gælder veje, der forløber inden for områder, f. eks. kirkegårde, hospitaler eller industrigårde, der ved hegn eller på anden måde er klart adskilt fra det øvrige vejnet.

Udlagte private fællesveje.

§ 3. Ved udlagte private fællesveje forstås uden for Københavns kommune arealer, som efter lovens ikrafttræden er bestemt til fremtidig anvendelse som private fællesveje efter §§ 14 og 23-25 eller efter de i § 43 nævnte bestemmelser, eller som vedkommende kommunale myndighed før lovens ikrafttræden har godkendt til anvendelse som private fællesveje.

Stk. 2. I Københavns kommune forstås ved udlagte private fællesveje gader, der er udlagt ved deklaration eller retningsplan, og som i medfør af Københavns byggelov er optaget på magistratens gadefortegnelse som ikke anlagte private gadestrækninger.

Almene veje.

§ 4. Ved almene veje forstås de veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almenheden, men som ikke administreres af det offentlige i henhold til lov, vedtægt eller deklaration.

Stk. 2. Lovens regler om private fællesveje finder med de fornødne lempelser anvendelse på almene veje.

Private stier.

§ 5. Vedkommende vejmyndighed eller vejtilsynsmyndighed kan hver inden for sit

myndighedsområde bestemme, at lovens regler om private fællesveje med de fornødne lempelser skal finde anvendelse på stier og udlagte stier, der opfylder de i § 2, henholdsvis § 3, angivne betingelser, og som ikke er optaget på stifortegnelse i henhold til lovgivningen om offentlige veje som offentlig sti.

Kapitel 2. Myndigheder.

Vejmyndighed.

§ 6. Vejmyndigheden godkender udlæget og anlægget af nye private fællesveje og udøver de beføjelser, der i øvrigt er tillagt den ved loven.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er vejmyndighed i kommuner, som har en samlet bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere, eller som i øvrigt i medfør af § 12 har tilvejebragt vejvedtægt. Såfremt vedtægtens område er begrænset til en del af kommunen, kan det i vedtægten bestemmes, at kommunalbestyrelsen kun skal være vejmyndighed i denne del af kommunen.

Stk. 3. Amtsrådet er vejmyndighed i de kommuner eller dele af kommuner, hvor kommunalbestyrelsen ikke er vejmyndighed.

Stk. 4. Magistraten er vejmyndighed i Københavns kommune.

Vejtilsynsmyndighed.

§ 7. Vejtilsynsmyndigheden fører tilsyn med istandsættelsen og vedligeholdelsen af private fællesveje og udøver de beføjelser, der i øvrigt er tillagt den ved loven.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen, i Københavns kommune magistraten, er vejtilsynsmyndighed.

Stk. 3. Hvor amtsrådet er vejmyndighed og efter § 13, stk. 1, har besluttet, at bestemmelserne i afsnit II for stedligt begrænsede områder skal erstattes eller suppleres af reglerne i afsnit III, kan amtsrådet i særlige tilfælde bestemme, at det midlertidigt også skal virke som vejtilsynsmyndighed i de pågældende områder.

§ 8. Amtsrådet udarbejder en fortegnelse over de kommuner eller dele af kommuner,

hvor amtsrådet er vejmyndighed eller vejtilsynsmyndighed.

Klager.

§ 9. Amtsrådet afgør klager over kommunalbestyrelsernes administration af denne lov eller forskrifter, udfærdiget i medfør heraf.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder afgør klager over amtsrådenes administration af de love og forskrifter, der er omhandlet i stk. 1, herunder afgørelser efter stk. 1. Ministeren er endvidere klagemyndighed i forhold til kommunalbestyrelserne i København og Frederiksberg.

Stk. 3. Når ikke andet er bestemt, er klagefristen 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, hvorom der er udfærdiget offentlig kundgørelse, regnes klagefristen fra offentliggørelsen.

Stk. 4. Afgørelser, som kan påklages, skal indeholde oplysning om, til hvilken myndighed klage kan ske og om fristen for indgivelse af klage.

Stk. 5. Klage over et af en kommunal myndighed givet pålæg fritager ikke for at efterkomme dette. Dog kan klagemyndigheden bestemme, at en klage skal have opsættende virkning.

Taksationsmyndigheder.

§ 10. Erstatningsfastsættelse efter denne lov foretages i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 27-30 i vejbestyrelsesloven.

I Københavns kommune foretages erstatningsfastsættelse dog af den taksationskommission, der er nævnt i § 43 i Københavns byggelev.

Meddelelse af undtagelser.

§ 11. Undtagelse fra loven eller fra forskrifter udfærdiget i medfør af denne kan gøres, når vægtige grunde taler derfor, og det skønnes foreneligt med de hensyn, der ligger til grund for de pågældende bestemmelser.

Stk. 2. Undtagelser meddeles i Københavns og Frederiksberg kommuner af ministeren for offentlige arbejder og i øvrigt af amtsrådet. Forinden skal der gives vedkommende kommunale myndighed (vejmyndig-

hed eller vejtilsynsmyndighed) adgang til at udtale sig.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder kan bemyndige vedkommende vejmyndighed eller vejtilsynsmyndighed til at gøre undtagelser fra loven.

Kapitel 3. Vejvedtægt.

§ 12. Enhver kommune, som har en samlet bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere, skal tilvejebringe en vejvedtægt.

Stk. 2. Andre kommuner kan tilvejebringe en vejvedtægt med amtsrådets tilslutning.

Stk. 3. Vedtægtens område kan efter stk. 1 og 2 begrænses til den del af kommunen, hvor der findes en samlet bebyggelse, eller hvor en sådan bebyggelse kan forventes.

Stk. 4. Vejvedtægten skal indeholde angivelse af:

- 1) at reglerne i afsnit III finder anvendelse på de private fællesveje i kommunen, jfr. dog nr. 2).
- 2) om reglerne i afsnit III finder anvendelse på private fællesveje, som udelukkende tjener til brug for landbrug, skovbrug, og fiskeri, jfr. § 13, stk. 2, 2. pkt.,
- 3) om reglerne i afsnit II finder anvendelse på alle private fællesveje uden for vedtægtens gyldighedsområde, jfr. § 13, stk. 2, 3. pkt., og
- 4) vedtægtens eventuelle stedlige begrænsning, jfr. stk. 3, og om kommunalbestyrelsen kun skal være vejmyndighed inden for det af vedtægten omfattede område, jfr. § 6, stk. 2, 2. pkt.

Stk. 5. Vejvedtægten kan indeholde regler om:

- 1) belysning af private fællesveje m. v., jfr. § 45, stk. 4,
- 2) vejnavne, luftledninger m. v., husnumre og hegn mod vej, jfr. § 46, stk. 2,
- 3) vedligeholdelse af træer og anden beplantning på private fællesveje, jfr. § 47, stk. 2,
- 4) særlig brug af vejareal, jfr. § 49, stk. 2.
- 5) opgravninger og ledningsarbejder i private fællesveje, jfr. § 53,
- 6) pligt for andre end tilgrænsende grundejere til deltagelse i istandsættelses- og vedligeholdelsesarbejder, jfr. § 58, stk. 1, og
- 7) årlige vejsyn, jfr. § 59, stk. 4.

Stk. 6. Vedtægten vedtages af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af ministeren for offentlige arbejder. Kommunalbestyrelsens udkast til vejvedtægt skal uden for Københavns og Frederiksberg kommuner forelægges amtsrådet til udtalelse inden stadfæstelsen.

Kapitel 4. Lovens gyldighedsområde.

§ 13. I områder, hvor amtsrådet er vejmyndighed, jfr. § 6, stk. 3, finder alene reglerne i afsnit I, II og IV anvendelse. I særlige tilfælde kan amtsrådet dog for stedligt begrænsede dele af sådanne områder bestemme, at reglerne i afsnit III helt eller delvis skal træde i stedet for eller supplere bestemmelserne i afsnit II. En sådan beslutning skal optages i den i § 8 nævnte fortegnelse.

Stk. 2. I områder, hvor kommunalbestyrelsen er vejmyndighed, jfr. § 6, stk. 2, finder reglerne i afsnit I, III og IV anvendelse. Bestemmelserne i afsnit II, §§ 15-20 anvendes dog på sådanne private fællesveje, som udelukkende tjener til brug for landbrug, skovbrug og fiskeri, medmindre andet bestemmes ved vejvedtægt. Er kommunalbestyrelsen vejmyndighed for hele kommunen, og er vejvedtægtens gyldighedsområde efter § 12, stk. 3, begrænset til en del af kommunen, kan det i vedtægten bestemmes, at reglerne i afsnit II skal finde anvendelse på alle private fællesveje uden for vedtægtens gyldighedsområde.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 12, stk. 1, 14-44, 48-56 og 66 gælder ikke i Københavns kommune.

Afsnit II.

Private fællesveje på landet.

Kapitel 5. Vejudlæg.

§ 14. Nye private fællesveje må ikke udlægges, anlægges eller tages i brug, før vejudlægget er godkendt af vejmyndigheden.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke private fællesveje, der

- 1) udelukkende skal tjene til brug for landbrug, skovbrug eller fiskeri eller
- 2) fastlægges ved retningsplan i henhold til bygge-loven eller ved bestemmelse af en

ekspropriationskommission, der er nedsat efter reglerne i loven om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 3. Godkendelse af vejudlæg efter stk. 1 meddeles, såfremt udlægget sker på en måde, der er forsvarlig i færdselsmæssig og vejteknisk henseende, og som giver mulighed for tilvejebringelse af hensigtsmæssige parceller.

Stk. 4. Private fællesveje, der efter stk. 2, nr. 1), er udlagt uden godkendelse, må ikke uden vejmyndighedens godkendelse overgå til anden færdselsmæssig benyttelse. Som betingelse for godkendelse kan vejmyndigheden kræve foretaget ændring af vejenes længde- og tværprofil.

Kapitel 6. Istandsættelse og vedligeholdelse. Vejsyn.

§ 15. Vejtilsynsmyndigheden skal lade afholde vejsyn på begæring af en færdselsberettiget, der gør gældende, at en privat fællesvej ikke holdes i en under hensyn til færdselsens art og omfang god og forsvarlig stand. Vejtilsynsmyndigheden har dog ikke pligt til at afholde vejsyn, såfremt den inden for de sidste 6 måneder har truffet beslutning om vejens istandsættelse eller vedligeholdelse.

Stk. 2. Vejtilsynsmyndigheden er til enhver tid berettiget til at afholde vejsyn.

Stk. 3. Indkaldelse til vejsyn foretages af vejtilsynsmyndigheden med mindst 2 ugers varsel ved offentlig kundgørelse i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen. Med samme varsel indkaldes ved anbefalet brev såvidt muligt enhver, der er færdselsberettiget til vejen eller som i henhold til særlig overenskomst eller anden bestemmelse skønnes at kunne inddrages under istandsættelses- og vedligeholdelsespligten.

Istandsættelsens eller vedligeholdelsens omfang.

§ 16. Ved vejsynet gives der de fremødte adgang til at udtale sig. Over det ved vejsynet passerede føres en protokol.

Stk. 2. Snarest muligt efter forhandlingens afslutning træffer vejtilsynsmyndigheden beslutning, jfr. dog §§ 19 og 20.

Stk. 3. Beslutningen skal indeholde en fortegnelse over de mangler ved vejen, der er

konstateret ved vejsynet, samt bestemmelse om

- 1) i hvilket omfang og på hvilken måde manglerne skal udbedres,
- 2) hvorvidt vejen skal istandsættes, således at der sker en forbedring af denne,
- 3) hvorledes vejen fremtidig skal vedligeholdes,
- 4) hvem der skal udføre den påbudte istandsættelse eller vedligeholdelse, hvilken andel hver enkelt skal lade udføre, og hvornår arbejdet skal være afsluttet,
- 5) fordeling af udgifterne ved vejsynet.

Stk. 4. Efter forudgående offentlig kundgørelse som nævnt i § 15, stk. 3, fremlægges beslutningen til almindeligt gennemsyn i kommunen i mindst 3 uger.

Fordelingen af arbejdet.

§ 17. Såfremt der ikke foreligger særlige overenskomster eller andre bestemmelser om fordelingen af de efter § 16, stk. 3, påbudte arbejder, skal disse fordeles mellem de færdselsberettigede i forhold til deres brug af vejen.

§ 18. Hvis nogen af de vedligeholdelsespligtige under vejsynet gør gældende, at manglerne ved vejen i overvejende grad skyldes uvedkommende færdsel, og fremsætter krav om, at der gennemføres helt eller delvis forbud mod sådan færdsel, kan han forlange, at vejsynet udsættes i 3 måneder. Hvis der herefter ved vejsynets genoptagelse lovligt er gennemført helt eller delvis forbud mod uvedkommende færdsel, kan vejtilsynsmyndighedens beslutning ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at bringe vejen i en stand, der er forsvarlig under hensyn til den nu tilladte færdsel. Er forbud ikke gennemført, træffes beslutningen på grundlag af den faktiske færdsel ad vejen.

§ 19. Hvis der ikke under vejsynet opnås enighed om gyldigheden eller forståelsen af særlige overenskomster eller andre bestemmelser om fordelingen af vedligeholdelsesbyrden mellem de færdselsberettigede eller andre end disse eller om, at disse spørgsmål afgøres af vejtilsynsmyndigheden, skal denne opfordre færdselsberettigede, der under henvisning til sådanne bestemmelser bestrider at være helt eller delvis vedlige-

holdelsespligtige, til at indbringe spørgsmålet for domstolene. Samtidig udsættes vejsynet, indtil endelig dom er afsagt, jfr. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis nogen under vejsynet bestrider at være helt eller delvis vedligeholdelsespligtig under henvisning til, at han ikke er færdselsberettiget til vejen, og der ikke under vejsynet opnås enighed om spørgsmålet eller om, at dette afgøres af vejtilsynsmyndigheden.

Stk. 3. Hvis retssag ikke er anlagt inden 6 uger efter udsættelsen af vejsynet, genoptages dette, og beslutning træffes uden hensyn til de i stk. 1 og 2 nævnte indsigelser.

Stk. 4. En beslutning, der er truffet ved et vejsyn, kan ikke senere begæres ændret under påberåbelse af, at nogen af de af beslutningen omfattede ikke skulle have pligt til at deltage i vejens istandsættelse eller vedligeholdelse eller kun skulle være vedligeholdelsespligtig i begrænset omfang.

Vejtilsynsmyndighedens udførelse af arbejdet.

§ 20. Efter begæring af vedligeholdelsespligtige lodsejere, der repræsenterer mindst to trediedele af den samlede værdi af de ydelser til vejens istandsættelse og vedligeholdelse, der er pålagt efter § 16, stk. 3, kan kommunen påtage sig udførelsen af istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejdet mod vederlag fra samtlige vedligeholdelsespligtige.

Stk. 2. Såfremt vejsyn udsættes i medfør af § 19, stk. 1 eller 2, og retssag anlægges inden 6 uger herefter, kan vejtilsynsmyndigheden genoptage vejsynet og træffe beslutning om, hvorledes vejen skal istandsættes eller vedligeholdes, og om at arbejdet foreløbig helt eller delvis skal udføres ved kommunens foranstaltning mod vederlag fra de vedligeholdelsespligtige. Fordelingen af udgifterne udsættes, til endelig dom er afsagt.

Stk. 3. Hvis de i § 16, stk. 3, nævnte arbejder ikke udføres rettidigt eller ikke udføres på en efter vejtilsynsmyndighedens skøn tilfredsstillende måde, skal vejtilsynsmyndigheden, når færdselsmæssige hensyn gør det påkrævet, foranledige, at det manglende arbejde udføres ved kommunens foranstaltning for de vedligeholdelsespligtiges regning.

Afsnit III.

Private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Kapitel 7. Udlæg og anlæg af private fællesveje.

Vejfortegnelse.

§ 21. Vejmyndigheden udfærdiger en fortegnelse over private fællesveje og udlagte private fællesveje.

Stk. 2. På fortegnelsen optages for hver vej bestemmelser, der af private måtte være truffet om en grunds forhold til en privat fællesvej, navnlig om grundens adgang til vejen og ejerens deltagelse i vejens vedligeholdelse, belysning, renholdelse m. v.

Stk. 3. Vejmyndigheden bestemmer, hvorvidt de i stk. 1 nævnte veje og de i stk. 2 nævnte bestemmelser kan optages på vejfortegnelsen.

Stk. 4. Bestemmelser af den i stk. 2 nævnte art er kun bindende for vejmyndigheden og vejtilsynsmyndigheden, når de er optaget på vejfortegnelsen.

Klassificering.

§ 22. De private fællesveje og udlagte private fællesveje, der er optaget på vejfortegnelsen, inddeles i følgende klasser:

- 1) *Klasse I:* veje, som har eller forventes at få betydning for færdslen ud over det lokale område, hvor igennem de forløber.
- 2) *Klasse II:* veje, som betjener eller er bestemt til at betjene flere særskilt matrikulerede og i særlig eje værende ejendomme, men som ikke har eller forventes at få betydning for færdslen ud over det lokale område, hvor igennem de forløber.
- 3) *Klasse III:* de i § 2, stk. 1, nr. 2), omhandlede private fællesveje, for så vidt de ikke falder ind under klasse I.
- 4) *Klasse IV:* private fællesveje, som alene tjener og er bestemt til at tjene til brug for landbrug, skovbrug eller fiskeri.
- 5) *Klasse V:* de i § 5 omhandlede private stier.

Stk. 2. Vejmyndigheden afgør, hvorledes en privat fællesvej eller udlagt privat fællesvej skal klassificeres og kan henføre en vej til en anden klasse, hvis forholdene har ændret sig.

Stk. 3. Til klassificering i klasse I kræves i områder, hvor kommunalbestyrelsen er vejmyndighed (§ 6, stk. 2), samtykke af amtsrådet og i øvrigt af ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 4. Nærmere regler om vejfortegnelssens udformning kan fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.

Vejudlæg.

§ 23. Udlæg af en privat fællesvej foretages af ejerne af de ejendomme, over hvilke vejen skal føres.

Stk. 2. I forbindelse med udlæg af en privat fællesvej efter stk. 1 kan vejmyndigheden bestemme, at der tillige skal ske udlæg af sådan vej på tilgrænsende eller nærliggende ejendomme, og at en tidligere udlagt privat fællesvej skal udlægges i større bredde og med ændret retning og tværprofil.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan vejmyndigheden selv foretage udlæg af en privat fællesvej og ændring af en tidligere udlagt privat fællesvej.

§ 24. Inden en ny privat fællesvej udlægges, skal skitseprojekt, der angiver vejens retning, bredde og længdeprofil samt dens tilslutning til andre veje, godkendes af vejmyndigheden.

Stk. 2. Ved godkendelsen skal vejmyndigheden navnlig påse,

- 1) at udlægget er i overensstemmelse med foreliggende byplanmæssige dispositioner,
- 2) at vejen på hensigtsmæssig måde indgår i det øvrige system af offentlige veje og private fællesveje, idet skitseprojektet udformes under hensyntagen til vejens klasse således, at der i fornødent omfang sondres mellem gennemfartsveje og lokale veje,
- 3) at hensigtsmæssige vejforhold og parceller kan tilvejebringes såvel på den pågældende ejendom som på de omliggende arealer,
- 4) at der sikres de fornødne arealer til holdende og parkerede motorkøretøjer,
- 5) at antallet af sidevejsindmundinger i veje med gennemgående færdsel indskrænkes mest muligt,
- 6) at udstykkede parcellers direkte adgang til sådanne veje ligeledes indskrænkes mest muligt,

7) at vandafledning og fremførelse af forsyningsledninger kan foregå på hensigtsmæssig måde, samt

8) at der om fornødent ved servitut sikres oversigt over vejsving og vejkryds på den udlagte vej eller ved vejens tilslutning til bestående veje.

Stk. 3. Når vejmyndigheden skønner, at de i stk. 2, nævnte hensyn er tilgodeset, skal godkendelse meddeles.

Stk. 4. Ministeren for offentlige arbejder kan efter forhandling med boligministeren udfærdige almindelige retningslinjer om private fællesvejes linjeføring, længde- og tværprofil m. v. til vejledning ved anlæg, udvidelse og ombygning af private fællesveje.

§ 25. Samtidig med godkendelse efter § 24 foretager vejmyndigheden klassificering af vejen under hensyn til arten og omfanget af den forventede færdsel og bebyggelse.

Stk. 2. Nye veje af klasse I og II skal efter vejmyndighedens nærmere bestemmelse udlægges med en bredde af indtil 18 m, nye veje af klasse III med en bredde af indtil 10 m og nye veje af klasse IV med en bredde af indtil 7 m. Vejmyndigheden kan endvidere kræve veje af klasse I udlagt i øget bredde, jfr. § 30.

Stk. 3. Såfremt tilstedeværende bebyggelse langs en vej eller en strækning af en vej, der udlægges, bevirker, at der ikke i medfør af byggelovgivningen kan sikres fornødne holde- og parkeringsarealer på de tilstødende grunde, kan vejmyndigheden for veje af klasse I-III ud over de i stk. 2 nævnte vejbredder kræve udlagt holdebanearaler med en bredde af indtil 6 m eller et hertil svarende areal til samlet parkeringsplads.

Stk. 4. Ved blinde veje samt hvor forholdene i øvrigt gør det ønskeligt, skal der udlægges areal til passende vendepladser.

§ 26. I forbindelse med vejudlæg kan vejmyndigheden ved ekspropriation pålægge ejendomme, der ikke ejes af den eller de grundejere, der foretager vejudlægget, servitut om fri oversigt som nævnt i § 24, stk. 2, nr. 8. Hvis vejmyndigheden selv foretager vejudlægget, kan den ligeledes ved ekspropriation pålægge sådan servitut.

Stk. 2. I forbindelse med udstykning m. v. jfr. § 29, stk. 1, kan vejmyndigheden til sik-

ring af oversigtsforholdene som nævnt i § 29, stk. 2, ved ekspropriation pålægge ejendomme, der ikke ejes af den eller de grundejere, som foretager udstykningen m. v., servitut om fri oversigt.

Stk. 3. Ekspropriation efter stk. 1 og 2 sker i overensstemmelse med reglerne i Vejbestyrelseslovens kapitel II.

§ 27. I forbindelse med skitseprojektets godkendelse kan vejmyndigheden efter forhandling med politiet træffe bestemmelse om færdselsregulering eller færdselsindskrænkning, der skal gennemføres ved vejens anlæg.

§ 28. I forbindelse med vejudlægget udlægges hjørnearealer efter reglerne i lov om offentlige veje §§ 39-40 samt de til vejens anlæg fornødne skråningsarealer, jfr. § 35, stk. 2. Vejmyndigheden kan bestemme, at skråningsarealerne skal forblive under de tilstødende ejendomme.

Udstykning m. v.

§ 29. Udstykning, omdeling eller skelforandring må kun foretages, såfremt enhver af de derved fremkommende parceller enten lovligt har direkte adgang til en offentlig vej eller med vejmyndighedens godkendelse har adgang til en anlagt eller udlagt privat fællesvej, der er optaget på vejfortegnelsen.

Stk. 2. Vil de fremkommende parceller få adgang til en privat fællesvej, hvis udlæg ikke er godkendt af vejmyndigheden, kan denne som betingelse for sin godkendelse efter stk. 1 forlange, at der foretages sådanne ændringer ved vejens længde- og tværprofil og udstyr og ved oversigtsforholdene ved vejens tilslutning til andre veje, som arten og omfanget af den forventede fremtidige færdsel ad vejen begrundes. Det samme gælder, hvis udlægget af vejen er godkendt af vejmyndigheden, men der ved godkendelsen er forudsat en mere begrænset færdsel end den, der nu kan forventes.

Stk. 3. Som betingelse for godkendelse efter stk. 1 kan vejmyndigheden endvidere forlange, at der i forbindelse med udstykningen m. v. udlægges eller anlægges nye private fællesveje ikke blot på den ejendom, der agtes udstykket, men også på tilgrænsende eller nærliggende ejendomme.

Stk. 4. Ved afgørelser efter stk. 1 om udstykning m. v. til private fællesveje og stier skal vejmyndigheden påse, at der foreligger de fornødne tilladelser efter Vejbestyrelseslovens §§ 34 og 35 til benyttelse af bestående overkørsler og overgange, herunder vej- og stitilslutninger til offentlig vej. Sker udstykningen med adgang til en udlagt privat fællesvej eller sti, skal vejmyndigheden endvidere påse, at der foreligger fornøden tilladelse efter Vejbestyrelseslovens §§ 33 og 35 til udførelse af tilslutning fra vejen eller stien til offentlig vej.

Øget udlægsbredde og byggelinier.

§ 30. Vejmyndigheden kan bestemme, at udlægsbredden for private fællesveje, der enten straks ved udlægget eller senere er henført til klasse I, skal forøges indtil 22 m, jfr. § 37, stk. 2 og § 40, stk. 3.

Stk. 2. Når vejmyndigheden finder, at der af færdselshensyn bør sikres en privat fællesvej af klasse I mulighed for udvidelse til større bredde, eller at færdselens tarv i øvrigt gør det nødvendigt, kan den endvidere træffe bestemmelse om pålæg af byggelinjer, der forløber på begge sider af vejen, og hvis indbyrdes afstand ikke overstiger 30 m, jfr. § 37, stk. 2 og § 40, stk. 3. Byggelinjerne fastlægges normalt i forhold til vejens midtlinje.

Stk. 3. Frederiksberg kommunalbestyrelse kan bestemme, at udlægsbredden for private fællesveje af klasse I og II, der har tilslutning til veje af tilsvarende karakter i Københavns kommune, skal forøges indtil 20 m.

Fremlæggelse af projekt.

§ 31. Før et forslag til udlæg af en privat fællesvej godkendes efter § 24, stk. 1, eller vejmyndigheden træffer beslutning om udlæg af en privat fællesvej efter § 23, stk. 2 eller 3, skal projektet fremlægges til almindeligt eftersyn i mindst 3 uger på et sted, der er bekvemt for beboerne. Om fremlæggelsen skal der ske forudgående offentlig kundgørelse i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen. I kundgørelsen skal der angives en frist på mindst 6 uger fra kundgørelsens dato for fremsættelse af indsigelser og ændringsforslag. Samtidig med fremlæggelsen skal endvidere kundgørelsens tekst i anbefalet brev

tilsendes så vidt muligt samtlige grundejere og panthavere, der berøres af projektet og hvis rettigheder fremgår af tingbogen.

Stk. 2. Såfremt vejmyndigheden beslutter at foretage væsentlige ændringer i det tidligere fremlagte projekt, foretages fornyet fremlæggelse m. v. efter reglerne i stk. 1.

Virkning af fremlæggelse.

§ 32. Når den i § 31 omtalte kundgørelse har fundet sted, må indtil videre intet areal, der er omfattet af kundgørelsen uden vejmyndighedens tilladelse bebygges eller på anden måde anvendes i strid med projektet, jfr. § 35.

Meddelelse til grundejere.

§ 33. Senest 3 uger før der træffes beslutning som nævnt i stk. 2, skal vejmyndigheden ved anbefalet brev give meddelelse om den påtænkte beslutning til enhver grundejer, som direkte berøres af beslutningen, og hvis adkomst fremgår af tingbogen.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse ved

- 1) omklassificering af bestående veje på vejfortegnelsen, jfr. § 22, stk. 2,
- 2) ændring af vejprofil m. v., jfr. § 29, stk. 2,
- 3) udlæg af private fællesveje i forbindelse med udstykning m. v., jfr. § 29, stk. 3,
- 4) forøgelse af udlægsbredden for bestående veje, jfr. § 30, stk. 1,
- 5) pålæg af byggelinjer, jfr. § 30, stk. 2,
- 6) påbud om ændringer i vejens længde- og tværprofil i forbindelse med omklassificering, jfr. § 38.

Stk. 3. Når der er truffet beslutning som nævnt i stk. 2, skal vejmyndigheden ved anbefalet brev give meddelelse herom til enhver grundejer, som direkte berøres af beslutningen, og hvis adkomst fremgår af tingbogen. Det samme gælder ved udlæg af en privat fællesvej efter § 23, stk. 2 og 3, jfr. § 31.

Offentlig kundgørelse m. v.

§ 34. Offentlig kundgørelse i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen, skal ske om

- 1) udfærdigelse af vejfortegnelse efter § 21,
- 2) godkendelse eller vedtagelse af udlæg af private fællesveje, jfr. §§ 23 og 28, samt
- 3) de i § 33, stk. 2, nævnte afgørelser.

Stk. 2. Meddelelse om de i stk. 1 nævnte afgørelser skal gives til bygningsmyndigheden.

Stk. 3. De efter stk. 1 kundgjorte afgørelser skal respekteres såvel af ejendommens ejere og brugere som af panthavere og andre indehavere af rettigheder over ejendomme; uanset hvornår deres rettigheder er erhvervet.

Stk. 4. Når de i § 9 fastsatte klagefrister er udløbet og eventuelle klager afgjort, drager vejmyndigheden omsorg for tinglysning af beslutninger om udlæg af private fællesveje og pålæg af servitutter og byggelinjer m. v.

Stk. 5. Udgifterne til tinglysning, offentlig kundgørelse m. m. afholdes af vedkommende kommune. Er udgifterne foranlediget ved udlæg af private fællesveje i henhold til § 23, stk. 1, kan de kræves refunderet af vedkommende grundejere. Såfremt udgifterne herefter skal fordeles mellem ejerne af flere til vejen grænsende ejendomme, finder reglerne i § 62 tilsvarende anvendelse.

Retsvirkning af udlæg og byggelinjer.

§ 35. På arealer, der er optaget på vejfortegnelsen som udlagte vejarealer, herunder hjørnearealer, eller som ligger foran en byggelinje, må der ikke opføres ny bebyggelse, herunder ved tilbygning eller ved genopførelse af nedbrændt eller nedreven bebyggelse, ligesom der ikke må foretages væsentlige forandringer i eksisterende bebyggelse. På sådanne arealer må heller ikke indrettes sportspladser, kirkegårde, tankanlæg, grusgrave eller andre anlæg af blivende art.

Stk. 2. Såfremt en bebyggelse ikke opføres med sin jordlinje i fremtidig vejhøjde, må den ikke uden vejmyndighedens samtykke opføres i byggelinjen eller vejlinjen, men skal rykkes så meget længere tilbage, som svarer til 1,5 gange højdeforskellen, foruden den fornødne bredde til passage foran bebyggelsen, mindst 1 m.

Stk. 3. På arealer, der er optaget på vejfortegnelsen som udlagte vejarealer, herunder hjørnearealer, samt på fremtidige skråningsarealer for udlagte veje må der ikke uden vejmyndighedens tilladelse anbringes beplantning, hegn eller foretages andre foranstaltninger af varig karakter.

F. t. 1. om private fællesveje.

§ 36. Vejmyndigheden skal på ejerens anmodning oplyse denne om beliggenheden af byggelinjer og udlagte vejarealer på hans ejendom samt om den fremtidige vejhøjde.

Stk. 2. Før bygningsmyndigheden meddeler byggetilladelse i henhold til bygge-loven, skal den påse, at tilladelse som kræves efter nærværende lov eller efter regler, der er fastsat i henhold til loven, foreligger. Er den pågældende ejendom omfattet af en bestemmelse som nævnt i § 34, stk. 1, skal sagen forelægges vejmyndigheden, inden byggetilladelse meddeles.

Stk. 3. Den som på en ejendom, der er omfattet af en bestemmelse som nævnt i § 34, stk. 1, vil påbegynde et byggearbejde, som efter bygge-loven ikke kræver byggetilladelse, skal forinden hos vejmyndigheden indhente oplysning om, hvorvidt arbejdets udførelse vil være i strid med den pågældende bestemmelse.

Overtagelse.

§ 37. Såfremt de i stk. 2 nævnte foranstaltninger bevirker, at ejeren af et areal afskæres fra en udnyttelse af arealet, der er økonomisk rimelig og forsvarlig under hensyn til arealets beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til den udnyttelse, der finder sted af andre tilgrænsende eller omliggende arealer, kan ejeren kræve arealet overtaget helt eller delvis af vejmyndigheden mod erstatning. I mangel af mindelig overenskomst med vejmyndigheden herom træffes afgørelsen af taksationsmyndighederne. Anmodningen om overtagelse skal fremsættes inden 6 måneder efter udløbet af den i § 9, stk. 4, fastsatte klagefrist eller, hvis klage er indgivet, inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse af klagen er meddelt klageren.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 finder anvendelse ved

- 1) udlæg eller ændring af privat fællesvej over tredjemands grund efter vejmyndighedens beslutning i henhold til § 23, stk. 2, eller § 29, stk. 2 og 3,
- 2) vejudlæg m. v. foretaget af vejmyndigheden efter § 23, stk. 3,
- 3) udlæg af privat fællesvej med øget bredde i henhold til § 30, stk. 1, eller § 38, og
- 4) pålæg af byggelinje efter § 30, stk. 2.

Ændring af vejprofil ved omklassificering.

§ 38. I forbindelse med omklassificering

efter § 22, stk. 2, af en privat fællesvej til en højere klasse kan vejmyndigheden påbyde gennemførelse af sådanne ændringer ved vejens længde- og tværprofil, som den ændrede klassificering gør påkrævet.

Vejanlæg efter krav fra vejmyndigheden.

§ 39. Af hensyn til udbygning af det samlede vejnet inden for et område bestemmer vejmyndigheden, i hvilket omfang og til hvilket tidspunkt

- 1) en udlagt privat fællesvej af klasse I, II og III, som er optaget på vejfortegnelsen, skal anlægges, og
- 2) arealer, der uden at være optaget på vejfortegnelsen, ved byplanvedtægt er fastlagt som vej, samt arealer, som ligger foran en efter § 30 pålagt byggelinje, skal anlægges som privat fællesvej.

Stk. 2. Hvis arbejder som nævnt i stk. 1 og i § 38 ikke udføres rettidigt eller ikke udføres på en efter vejmyndighedens skøn tilfredsstillende måde, kan vejmyndigheden bestemme, at det manglende arbejde skal udføres ved kommunens foranstaltning for de pågældende grundejeres regning.

Erstatning.

§ 40. Arealer, der er udlagt som privat fællesvej efter § 23, stk. 1, eller ved retningsplan efter bygge-loven eller i henhold til en med kommunens godkendelse derom pålagt deklaration, kan kræves stillet til rådighed for vejanlægget uden erstatning. Det samme gælder arealer af indtil 18 m bredde, der alene ved byplanvedtægt er fastlagt som vej.

Stk. 2. Når vejens anlæg i disse tilfælde sker efter påbud fra vejmyndigheden efter § 39, kan ejeren dog forlange erstatning for nedrivning af bygninger, fjernelse af andre anlæg af blivende art, tab af hegn, beplantning og afgrøder samt for ulemper i øvrigt, såfremt bygninger m. v. er lovligt anbragt.

Stk. 3. Arealer, der

- 1) af vejmyndigheden er udlagt som privat fællesvej efter § 23, stk. 3, eller krævet udlagt med øget bredde efter § 30, stk. 1, eller § 38,
- 2) ligger foran en efter § 30, stk. 2, pålagt byggelinje,
- 3) af vejmyndigheden er krævet udlagt som privat fællesvej over tredjemands grund

efter § 23, stk. 2, eller § 29, stk. 2 og 3, 4) alene ved byplanvedtægt er fastlagt som vej, og som ligger uden for en bredde af 18 m,

kan kun kræves afgivet til vejanlægget mod erstatning, herunder for bygninger, andre anlæg af blivende art, hegn, beplantning, afgrøder samt ulemper m. v. af den i stk. 2 angivne art.

Stk. 4. I mangel af mindelig overenskomst med vejmyndigheden fastsættes erstatningen i de i stk. 2 og 3 angivne tilfælde af taksa-tionsmyndighederne.

Anlæg og ibrugtagning af vej.

§ 41. En privat fællesvej eller en strækning heraf må ikke anlægges eller tages i brug som færdselsareal, før vejudlægget er godkendt efter § 24 eller efter de i § 43 omhandlede regler. For veje af klasse I-III skal vejmyndigheden endvidere have godkendt detailprojekt for vejanlægget, herunder længde og tværprofil, befæstelse og afvanding m. v.

Stk. 2. Når forholdene taler derfor, kan vejmyndigheden tillade, at vejen midlertidigt anlægges efter et af vejmyndigheden godkendt foreløbigt detailprojekt.

Fordeling af anlægsudgifter.

§ 42. Med hensyn til fordelingen af udgifterne ved anlægget af en privat fællesvej og betalingen af grundejernes andele heraf samt om adgangen til at opnå lån af kommunen eller lån mod kommunegaranti til sådanne arbejder, finder reglerne i § 62 anvendelse.

Vejudlæg efter anden lovgivning.

§ 43. Reglerne i §§ 23-29, jfr. §§ 31-34 finder ikke anvendelse, når private fællesveje

- 1) udlægges ved retningsplan efter bygge-loven,
- 2) fastlægges ved reguleringsplan eller ud-redningsplan efter samme lov,
- 3) fastlægges endeligt ved byplanvedtægt eller
- 4) fastlægges ved beslutning af en ekspro-priationskommission efter loven om frem-gangsmåden ved ekspropriation ved-rørende fast ejendom.

Stk. 2. Reglerne i §§ 24-25, 27-29 og 31-34, finder ikke anvendelse på de private fælles-

veje, der er nævnt i § 2, stk. 1, nr. 2), hvis vejene indgår i en bebyggelsesplan, der har været forelagt kommunens bygningsråd.

Stk. 3. I de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde gives der meddelelse om vejudlægget til vej-myndigheden, som efter klassificering af den udlagte vej optager denne på vejfortegnel-sen.

Kapitel 8. Forskellig råden over private fællesveje.

Forandringer, færdselsregulering m. v.

§ 44. Med fornødent samtykke fra poli-tiet, jfr. færdselslovens § 57, stk. 3, kan vej-myndigheden på private fællesveje af klasse I og II lade foretage forandringer ved vejens indretning eller anlæg og foretage hel eller delvis afspærring af vejen for gennemgående færdsel, når det skønnes nødvendigt eller til-rådeligt af færdselsmæssige eller vejtekniske hensyn. Omkostningerne herved afholdes af vejmyndigheden.

Stk. 2. Foranstaltninger, som nævnt i stk. 1 eller anden færdselsregulering eller færdselsindskrænkning må ikke iværksættes af grundejerne uden vejmyndighedens og poli-tiets godkendelse.

Belysning.

§ 45. Vejtilsynsmyndigheden kan be-stemme, at private fællesveje og arealer, herunder gårdarealer, der benyttes som offentlig tilgængelige færdselsveje, skal hol-des belyst af ejerne af de tilgrænsende ejen-domme eller af vedkommende arealer.

Stk. 2. Vejtilsynsmyndigheden kan end-videre bestemme, at belysningen skal ud-føres ved tilsynsmyndighedens foranstalt-ning, men for grundejernes regning.

Stk. 3. Udgifter til nyanlæg, til forbedring af bestående anlæg og til driften fordeles mel-lem grundejerne efter reglerne i lovgivnin-gen om grundejerbidrag til offentlige veje.

Stk. 4. Nærmere regler om belysning af private fællesveje m. v. samt om fordelingen mellem vedkommende grundejere af udgif-terne hertil kan fastsættes ved vejvedtægt.

Vejnavne m. v.

§ 46. Bestemmelserne i lovgivningen om offentlige veje om vejnavne, luftledninger m. v., husnumre og hegn mod vej finder til-svarende anvendelse på private fællesveje.

Stk. 2. Nærmere regler om de nævnte forhold kan fastsættes ved vejvedtægt.

Beplantning.

§ 47. På private fællesveje af klasse I og II må træer og anden beplantning kun plantes med vejtilsynsmyndighedens samtykke. Når vejens istandsættelse eller hensynet til færdslen gør det nødvendigt, kan vejtilsynsmyndigheden kræve træer og anden beplantning på eller over disse veje fjernet, nedskåret, opstammet eller studset. Med hensyn til fordelingen mellem grundejerne af udgifterne ved en af vejtilsynsmyndigheden krævet fjernelse af træer og anden beplantning og med hensyn til kommunens udførelse af arbejdet finder reglerne i §§ 57-62 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Regler om vedligeholdelse af træer og anden beplantning kan fastsættes ved vejvedtægt.

Stk. 3. I Københavns kommune finder reglerne i stk. 1 og 2 anvendelse på alle private fællesveje bortset fra de i § 2, stk. 1, nr. 2) nævnte.

Overkørsler og overgange.

§ 48. Bestemmelserne i vejbestyrelsesloven §§ 33, stk. 1 og 34 om etablering og benyttelse af overkørsler og overgange, herunder vej- og stitilslutninger, finder tilsvarende anvendelse ved private fællesveje af klasse I-III, således at de beføjelser, der er tillagt vejbestyrelsen, her udøves af vejtilsynsmyndigheden.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 kan kun meddeles, hvis også fornøden tilladelse foreligger efter vejbestyrelsesloven.

Stk. 3. Såfremt vejtilsynsmyndigheden nægter ejeren af et areal tilladelse til etablering af en ny adgang eller ændret benyttelse af en bestående adgang i henhold til stk. 1, og ejeren derved afskæres fra en udnyttelse af arealet, der er økonomisk rimelig og forsvarelig under hensyn til arealets beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til den undyttlelse, der finder sted af andre tilgrænsende eller omliggende arealer, kan ejeren begære arealet overtaget helt eller delvis af vejmyndigheden mod erstatning, medmindre vejmyndigheden kan anvise anden fornøden adgang til arealet. I mangel af mindelig overenskomst med vejmyndigheden træffes afgørelse efter denne bestemmelse af taksati-

onsmyndighederne. Anmodningen om overtagelse skal fremsættes inden 6 måneder efter udløbet af den i § 9, stk. 4, fastsatte klagefrist eller, hvis klage er indgivet, inden 6 måneder efter at endelig afgørelse af klagen er meddelt klageren.

Særlig brug af vejareal.

§ 49. Uden samtykke fra vejtilsynsmyndigheden må arealer af private fællesveje af klasse I og II ikke anvendes til:

- 1) varig eller midlertidig anbringelse af affald, materiel, materialer, løsøregenstande, skure, skurvogne, boder, automater, skilte, hegn eller lignende,
- 2) anbringelse af køretøjer med henblik på salg eller udlejning uden fører, og
- 3) anbringelse af køretøjer i forbindelse med reparation, påfyldning af drivmidler, rengøring eller lignende, når dette sker som led i en erhvervsvirksomhed.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 meddeles efter forhandling med politiet. Nærmere regler om disse forhold kan fastsættes ved vejvedtægt.

Stk. 3. Den, som ved private fællesveje af klasse I og II lader iværksætte byggeri, udgravning eller opfyldning, skal træffe de foranstaltninger, der efter arbejdets art og omfang er nødvendige for at afværge fare eller ulempe for færdslen og for at sikre mod udskriden eller beskadigelse af vejareal eller af de ledninger, kabler, standere m. v., der er anbragt i arealet. Såfremt jordbundens art nødvendiggør det, kan vejtilsynsmyndigheden stille krav om iagttagelse af særlige sikkerhedsforanstaltninger.

§ 50. Ingen må uden vejtilsynsmyndighedens samtykke foretage opgravninger, optage befæstelse eller udføre andre lignende foranstaltninger i arealer, der hører til private fællesveje af klasse I og II, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. Nedlægning eller omlægning af underjordiske ledninger i private fællesveje af klasse I og II samt anbringelse eller flytning af stangrækker, lysstandere og lignende på sådanne veje må kun foretages med vejtilsynsmyndighedens godkendelse, medmindre andet følger af særlig lovgivning. Vejtilsynsmyndigheden kan forlange, at vejarbejder i forbindelse med ledningsarbejder udføres ved vejtilsynsmyndighedens foran-

staltning, men på ledningsejerens bekostning.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan ejeren af en ledning lade udføre uop-sættelige reparationer af ledningen, men skal snarest foretage anmeldelse herom til vej-tilsynsmyndigheden.

Stk. 4. Grundejerne kan ikke modsætte sig udførelsen af foranstaltninger eller arbejder, som er godkendt i henhold til stk. 1 eller 2 eller som er krævet af vejtilsynsmyndigheden i henhold til § 49, stk. 3, ligesom grundejerne ikke kan modsætte sig midlertidig indhegning ved byggeri, når indhegningen er godkendt i henhold til § 49, stk. 1.

Ledninger og opgravninger.

§ 51. Vejtilsynsmyndigheden kan tillade, at ledninger, kabler eller lignende anlæg anbringes i eller over udlagte private fællesveje.

Stk. 2. Tilladelse i henhold til stk. 1 betinges af, at ledningsejeren yder vedkommende grundejere erstatning for eventuel skade ved ledningsanlæggets anbringelse og tilstedeværelse og ved eftersyn og istandsættelse af dette.

Stk. 3. Grundejerne har pligt til at give fornøden adgang til anbringelse, eftersyn og istandsættelse af anlæggene.

§ 52. Arbejder på ledninger i eller over private fællesveje og udlagte private fællesveje bekostes af vedkommende ledningsejer, medmindre andet følger af overenskomst eller kendelse afsagt af en landvæsenskommission eller ekspropriationskommission nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 53. Nærmere regler om opgravninger og ledningsarbejder i private og udlagte private fællesveje kan fastsættes ved vejvedtægt.

Kapitel 9. Nedlæggelse af private fællesveje.

§ 54. Vejmyndigheden indkalder til åstedsforsretning om nedlæggelse eller omlægning af en privat fællesvej af klasse I, II og IV, såfremt nogen, der har en særlig interesse heri, fremsætter begæring derom. Vejmyndigheden kan også af egen drift indkalde til åstedsforsretning i samme øjemed. Indkaldelsen sker med præklusiv virkning

med mindst 2 ugers varsel ved kundgørelse i Statstidende og et eller flere af de blade som har almindelig udbredelse i kommunen.

Stk. 2. Med samme varsel indkaldes ved anbefalet brev

- 1) ejere af de ejendomme, der grænser til vejen,
- 2) ejere af andre ejendomme, som efter vejmyndighedens skøn må antages at have særlig interesse i spørgsmålet om vejens nedlæggelse eller omlægning,
- 3) så vidt muligt ejerne af de arealer, der hører til vejen og
- 4) de personer, som har fremsat begæring om vejens nedlæggelse eller omlægning.

§ 55. Efter at der ved åstedsforsretningen er givet de fremmødte lejlighed til at udtale sig, træffer vejmyndigheden beslutning. Beslutningen kan gå ud på, at vejen opretholdes, eller at den helt eller delvis omlægges eller nedlægges, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. Ingen vej, der efter matrikelkortet er eneste adgang til en selvstændig beliggende lod, kan nedlægges ved beslutningen, medmindre der samtidig træffes bestemmelse om anden adgang til den pågældende lod.

Stk. 3. I det omfang, beslutningen går ud på forlægning af en privat fællesvej eller fremskaffelse af anden adgang til en lod, kan beslutningen gennemføres ved ekspropriation i overensstemmelse med reglerne i vejbestyrelsestovens kap. II.

Stk. 4. Hvis vejmyndigheden ikke selv har rejst spørgsmål om vejens nedlæggelse eller omlægning, skal beslutningen indeholde bestemmelse om fordeling af udgifterne ved sagens behandling mellem de i nedlæggelsen eller omlægningen interesserede grundejere. I omkostningerne fradrages beløb, der måtte fremkomme ved afhændelse af arealer i henhold til § 56, stk. 2.

§ 56. Vejmyndigheden drager omsorg for, at beslutningen efter § 55 kundgøres i et eller flere af de blade, som har almindelig udbredelse i kommunen, og at omlægning, udlæg eller nedlæggelse af private fællesveje i henhold til beslutningen noteres i matriklen.

Stk. 2. Såfremt beslutningen går ud på, at en vej skal nedlægges helt eller delvis, og ingen anden kan godtgøre sin ret til vej-

arealet, skal dette, delt efter vejens midtlinje, tilbydes ejerne af de til vejen grænsende grunde mod betaling af de med arealets frigørelse forbundne omkostninger. Hvis en grundejer ikke modtager et sådant tilbud, kan vejmyndigheden frit råde over det areal, der er tilbudt den pågældende.

Stk. 3. Vejmyndighedens beslutning kan indbringes for en landvæsenkommission. Indbringelsen skal ske inden 4 uger efter, at offentlig kundgørelse af beslutningen har fundet sted i henhold til stk. 1. Landvæsenkommissionens afgørelse kan ikke indbringes for en overlandvæsenkommission.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 54-56 finder ikke anvendelse på nedlæggelse af veje ved retningsplan efter byggeloven.

Kapitel 10. Istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje.

Grundejernes forpligtelser.

§ 57. Det påhviler ejerne af de til en privat fællesvej grænsende ejendomme at holde vejen i en under hensyn til færdsels art og størrelse god og forsvarlig stand. Vejen skal være forsynet med forsvarligt afløb.

Stk. 2. Vejtilsynsmyndigheden bestemmer, i hvilket omfang og på hvilken måde private fællesveje med tilhørende afløb skal vedligeholdes, og kan for at opnå det i stk. 1 nævnte formål tillige bestemme, at en sådan vej skal istandsættes, således at der sker en forbedring af denne. Vejtilsynsmyndigheden bestemmer, hvornår arbejdet skal være afsluttet, og om det skal udføres som et samlet arbejde, også i regnskabsmæssig henseende, under tilsynsmyndighedens kontrol, eller om de enkelte grundejere skal lade udføre en nærmere angiven del af arbejdet.

Stk. 3. Hvis det efter § 58 eller § 60 pålægges andre end ejerne af de grunde, der grænser til vejen, at deltage i udgifterne ved arbejdet, skal dette altid udføres som et samlet arbejde under vejtilsynsmyndighedens kontrol.

Stk. 4. Når flere private fællesveje færdselsmæssigt udgør en enhed, kan vejtilsynsmyndigheden bestemme, at reglerne i dette kapitel om udførelse af vedligeholdelse og istandsættelse af en privat fællesvej som et samlet arbejde og om fordelingen af udgifterne herved skal komme til anvendelse på de pågældende veje under ét.

Andre brugeres forpligtelser.

§ 58. Vejtilsynsmyndigheden kan bestemme, at andre brugere af en privat fællesvej end ejerne af de tilgrænsende grunde skal deltage i udgifterne ved vedligeholdelsen eller istandsættelsen, såfremt deres benyttelse af vejtilsynsmyndigheden skønnes i særlig grad at medføre slid på vejen. Dette gælder også for benyttelse af midlertidig karakter. Nærmere regler herom kan fastsættes ved vejvedtægt.

Stk. 2. Såfremt vejmyndigheden efter § 44 eller efter Københavns byggelov afslår en ansøgning fra ejerne af de tilgrænsende grunde om indførelse eller opretholdelse af forbud mod gennemgående færdsel på en privat fællesvej, og denne færdsel i særlig grad medfører slid på vejen, afholder kommunen en hertil svarende del af udgifterne ved vejens vedligeholdelse og istandsættelse.

Vejsyn m. v.

§ 59. Før vejtilsynsmyndigheden efter § 57, jfr. § 58, træffer beslutning om udførelse af vedligeholdelse eller istandsættelse af en privat fællesvej som et samlet arbejde, skal enhver, som vil blive berørt af beslutningen, indkaldes ved anbefalet brev med mindst 2 ugers varsel til vejsyn eller andet møde, hvor der gøres rede for den påtænkte beslutning. På mødet fastsætter vejtilsynsmyndigheden en frist på ikke under 3 uger for adgang til over for vejtilsynsmyndigheden at fremkomme med indsigelser mod den påtænkte beslutning eller ændringsforslag. Over det ved mødet passerede føres en protokol.

Stk. 2. I stedet for at foretage indkaldelse som nævnt i stk. 1 kan vejtilsynsmyndigheden ved anbefalet brev gøre enhver, som vil blive berørt af den påtænkte beslutning, bekendt med indholdet af denne. I brevet fastsættes en frist på ikke under 3 uger for adgang til over for vejtilsynsmyndigheden at fremkomme med indsigelser og ændringsforslag.

Stk. 3. Endelig beslutning kan først træffes, når de i stk. 1 og 2 omhandlede frister er udløbet. Om beslutningen sendes så vidt muligt meddelelse i anbefalet brev til enhver, der berøres af beslutningen.

Stk. 4. Regler om afholdelse af årlige vej-

syn på private fællesveje kan fastsættes ved vejvedtægt.

Servitutforpligtede.

§ 60. I det omfang, det efter tinglyste servitutter påhviler andre end ejerne af de tilgrænsende ejendomme at vedligeholde en privat fællesvej, kan vejtilsynsmyndigheden, før reglerne i §§ 57 og 58, stk. 1, jfr. § 59, bringes i anvendelse, forlange, at de pågældende skal lade et påbudt vedligeholdelses- eller istandsættelsesarbejde udføre eller afholde udgifterne herved.

Kommunens udførelse af arbejdet.

§ 61. Vejtilsynsmyndigheden kan bestemme, at et efter § 57, jfr. §§ 58, stk. 1, og 60, påbudt samlet istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejde skal udføres ved kommunens foranstaltning, men for de forpligtedes regning.

Stk. 2. Hvis arbejder, der er påbudt efter § 57, jfr. §§ 58, stk. 1, og 60, ikke udføres rettidigt eller ikke udføres på en efter vejtilsynsmyndighedens skøn tilfredsstillende måde, skal vejtilsynsmyndigheden foranledige, at det manglende arbejde snarest muligt udføres ved kommunens foranstaltning for de forpligtedes regning.

Stk. 3. Efter overenskomst med ejerne af de ejendomme, der grænser til en privat fællesvej, kan kommunen helt eller delvis påtage sig den fremtidige istandsættelse og vedligeholdelse af vejen for grundejernes regning, jfr. dog § 58, stk. 2, eventuelt mod et fast årligt vederlag.

Stk. 4. Såfremt vedligeholdelsespligtige grundejere, der repræsenterer mindst to tredjedele af ejendommenes samlede ejendomsværdi, fremsætter begæring om etablering af en ordning som nævnt i stk. 3, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at der skal gælde en sådan ordning for samtlige grundejere.

Fordeling af udgifter ved samlede arbejder.

§ 62. Når istandsættelse eller vedligeholdelse af en privat fællesvej udføres som et samlet arbejde, fordeles de udgifter, som skal afholdes af ejerne af de tilgrænsende ejendomme, af vejtilsynsmyndigheden efter reglerne i lovgivningen om grundejerbidrag til offentlige veje. Er der i overenskomsten efter § 61, stk. 3, optaget andre regler om fordeling af udgifterne, skal fordelingen dog

ske efter disse regler. Hvis der i øvrigt i servitutter, vedtægter for grundejerforeninger eller lignende er fastsat særlige regler om fordelingen af udgifterne, kan vejtilsynsmyndigheden foretage fordelingen efter disse regler.

Stk. 2. Ved opgørelsen af udgifter ved arbejder, der er udført af kommunen, kan medregnes administrationstillæg efter reglerne i lovgivningen om grundejerbidrag til offentlige veje.

Stk. 3. Vejtilsynsmyndigheden kan tillade, at udgifterne ved arbejder, der udføres ved kommunens foranstaltning, betales af grundejerne over et tidsrum på 5-20 år, der fastsættes under hensyn til beløbets størrelse. Det samme gælder samlede arbejder, der udføres ved grundejernes foranstaltning, såfremt vedkommende kommune efter grundejernes anmodning stiller de fornødne midler til rådighed eller garanterer for lån, optaget af grundejerne. Det til enhver tid skyldige beløb forrentes af grundejerne til en rente, der ikke kan overstige en rentesats fastsat af ministeren for offentlige arbejder efter forhandling med indenrigsministeren.

Afsnit IV.

Kapitel 11. Forskellige bestemmelser.

Udstykning.

§ 63. Vejmyndigheden kan forlange, at approbation ikke meddeles på udstykninger m. v., som vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig udformning af vejforholdene.

Afholdelse af erstatningsudgifter.

§ 64. Udgiften til erstatning i de i §§ 26, 37, 40, 48, stk. 3 og § 55, stk. 3 nævnte tilfælde afholdes af vedkommende kommune.

Udpantning.

§ 65. For beløb, som en kommune efter loven har udredet forskudsvis, herunder beløb udredet i henhold til kommunens garanti, har kommunen pant og fortrinsret som for kommunale ejendomsskatter under forudsætning af, at der er sket tinglysning af bidraget på den pågældende ejendom.

Bortfald af servitutforpligtelser.

§ 66. Påhviler det efter overenskomst, servitut eller anden bestemmelse, jfr. § 19,

stk. 1 og § 60, der er mere end 20 år gammel, nogen at deltage i vedligeholdelsen eller istandsættelsen af en privat fællesvej eller i betalingen af omkostningerne herved, kan den forpligtede forlange, at vejtilsynsmyndigheden indbringer spørgsmålet om bestemmelsens opretholdelse for en landvæsenskommission.

Stk. 2. Finder landvæsenskommissionen, at forpligtelsen i væsentlig grad går ud over, hvad der kunne påregnes ved bestemmelsens oprettelse, kan den bestemme, at forpligtelsen helt eller delvis skal bortfalde, eventuelt mod erstatning.

Stk. 3. Landvæsenskommissionens kendelse kan inden 8 uger efter kendelsens afsigelse indbringes for overlandvæsenskommissionen.

Straffebestemmelser m. v.

§ 67. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder §§ 14, stk. 1 og 4, 24, stk. 1, 32, 35, 41, stk. 1, 44, 47, stk. 1, 49, stk. 1 og 3, 50 og 51, stk. 3,
- 2) tilsidesætter vilkår, der er fastsat i tilladelse eller godkendelse i henhold til loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter, og
- 3) undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller de i medfør af loven udfærdigede forskrifter.

Stk. 2. I forskrifter, som udstedes i henhold til loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

§ 68. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af en ejendom såvel som den, der har begået overtrædelsen, at berigtige den ved overtrædelsen skabte retsstridige tilstand, medmindre der meddeles fornøden dispensation.

Stk. 2. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes inden for den i dommen fastsatte frist, og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at den pågældende efterkommer påbuddet, kan vedkommende kom-

munale myndighed foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse mod godtgørelse fra ejeren eller den, der har begået overtrædelsen.

Stk. 3. Politiet yder de i loven omhandlede myndigheder bistand efter regler, som fastsættes efter forhandling mellem ministeren for offentlige arbejder og justitsministeren.

Ikrafttrædelse m. v.

§ 69. Denne lov træder i kraft den 1. jan. 1973.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter de overgangsregler, der er nødvendige i forbindelse med lovens gennemførelse.

Stk. 3. Ved lovens ikrafttræden ophæves

- 1) §§ 8 og 9 i lov af 14. december 1857, indeholdende nogle forskrifter om gader, veje og vandløb i København, som ændret ved lov nr. 85 af 31. marts 1926,
- 2) lov af 14. april 1865 om istandsættelsen og vedligeholdelsen af private veje, til hvis afbenyttelse flere er udelukkende berettigede, med tillæg af 30. november 1876 og ændringer af 1. april 1909,
- 3) § 4 i lov nr. 127 af 25. marts 1970 om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v.

§ 70. I lov af 14. dec. 1857, indeholdende nogle forskrifter om gader, veje og vandløb i København, som ændret ved lov nr. 85 af 31. marts 1926, affattes § 8, stk. 1, således:

„§ 8. Det påhviler ejerne af de til en privat gade, vej, plads eller sti grænsende ejendomme at forsyne gaden med forsvarligt afløb for gaden og for de ved gaden liggende bygninger, når dette ikke tilstrækkeligt afledes på anden måde. Magistraten bestemmer, på hvilken måde de til gaderne hørende vandløb skal istandsættes og vedligeholdes, hvilken andel af arbejdet, hver enkelt ejer skal lade udføre og hvornår det skal være fuldført. Udføres arbejdet ikke foranstalter magistraten det udført for vedkommendes regning”.

§ 71. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af det udkast til lov om private fællesveje (i det følgende kaldt udkastet), som indeholdes i betænkningen om private fællesveje og vejbidrag (i det følgende kaldt betænkningen) afgivet den 25. juni 1964 (betænkning nr. 367/1964) af det af ministeriet for offentlige arbejder den 15. marts 1951 nedsatte vejlovsudvalg.

Udvalget afgav sin 1. betænkning den 16. september 1954, der indeholdt udkast til lov om bestyrelsen af de offentlige veje. På grundlag af udvalgets betænkning, blev lovforslag fremsat i folketingssamlingen 1955-56, og efter at forslaget var undergået enkelte ændringer, blev vejbestyrelsesloven vedtaget og stadfæstet som lov nr. 95 af 29. marts 1957, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 369 5. august 1970. Denne lov er delvis ophævet ved lov nr. 312 af 9. juni 1971 om offentlige veje, og der vil i løbet af folketingssamlingen 1971-72 blive fremsat forslag til lov om ændring i lov om offentlige veje, herved den øvrige del af bestemmelserne i vejbestyrelsesloven inkorporeres i lov om offentlige veje.

I udvalgets 2. betænkning, der som nævnt er afgivet i 1964, er redegjort for udvalgets overvejelser vedrørende revision af lovgivningen om de private vejes forhold og af reglerne om de forpligtelser, der kan pålægges ejerne af de til offentlig vej grænsende ejendomme. De sidste bestemmelser vil senere i samlingen 1971-72 blive forelagt som forslag til lov om grundejerbidrag til offentlige veje.

Ved det foreliggende forslag til lov om private fællesveje foreslås reglerne om private fællesveje, der i dag findes spredt i flere forskellige love og i vejvedtægter, samlet i én lov, idet der dog fortsat opretholdes en forskel mellem på den ene side de regler, der skal gælde for private veje i det åbne land, og på den anden side de bestemmelser, der skal gælde for byer og bymæssige områder.

De grundlæggende bestemmelser for vejvedtægterne foreslås endvidere optaget i loven, hvorved den hidtidige, ikke altid lokalt begrundede uensartethed i disse bestemmelser i de kommunale vejvedtægter ophæves.

Samtidig foreslås der trukket en klar grænse mellem bygningslovgivningens og vejlovgivningens bestemmelser på dette område.

Forslaget omfatter regler om udlæg, anlæg, istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje samt bestemmelser om særlig råden over sådanne veje.

Den foreslåede lov skal i overensstemmelse med udvalgets indstilling ikke gælde for Københavns kommune i det omfang, der i forvejen findes tilsvarende regler i Københavns bygge lov af 1939, medens loven principielt skal gælde i Frederiksberg kommune, jfr. betænkningen side 19-20 og lovforslagets § 13, stk. 3, hvorefter kun bestemmelserne i §§1-13, 45-47, 57-65 og 67-70 finder anvendelse i Københavns kommune. I øvrigt henvises med hensyn til hovedpunkterne i forslaget, grunden til dets fremsættelse og udvalgsbehandlingen til udvalgets betænkning.

Ministeren for offentlige arbejder har efter afgivelsen af betænkningen indhentet erklæringer over denne fra følgende myndigheder og organisationer:

Boligministeriet,
 Indenrigsministeriet,
 Landbrugsministeriet, herunder matrikeldirektoratet,
 Justitsministeriet,
 Københavns magistrat,
 Frederiksberg kommunalbestyrelse,
 Amtsrådsforeningen,
 Foreningen for bymæssige kommuner,
 De samvirkende sognerådsforeninger,
 Den danske købstadsforening,
 Stads- og havneingeniørforeningen,
 Foreningen af byrådssekretærer,
 Kæmnerforeningen,
 Amtsvejsinspektørforeningen,

og betænkningen har af de respektive ministerier været forelagt følgende myndigheder og organisationer:

I tilknytning til landbrugsministeriet:

De samvirkende danske husmandsforeninger,
 De samvirkende danske landboforeninger,
 Klitdirektoratet,
 Statens skovnavn,
 Direktoratet for statsskovbruget,
 Dansk skovforening og
 Den danske landinspektørforening,

I tilknytning til boligministeriet:

Dansk Bygningsinspektørforening.

F. t. l. om private fællesveje.

I tilknytning til justitsministeriet:

Den danske dommerforening,
Rigspolitichefen,
Præsidenten for henholdsvis østre landsret og
vestre landsret,
Foreningen af politimestre i Danmark.

Udkastet er i princippet tiltrådt af de nævnte myndigheder og organisationer, og ministeriet har, som det fremgår af bemærkningerne til de enkelte paragraffer, i væsentlig omfang kunnet imødekomme de fremførte synspunkter.

Udvalgets udkast er omformuleret i betydeligt omfang. Som følge heraf har man fundet det hensigtsmæssigt at optage udvalgets bemærkninger til udkastet i lovforslaget med de fornødne redaktionelle ændringer. Til brug for sammenligning mellem nærværende forslag og udvalgets udkast er i bilag 1 angivet forslagets nummerering sammenholdt med udkastets nummerering, ligesom man i bemærkningerne til de enkelte paragraffer har angivet den til paragraffen svarende bestemmelse i udkastet.

Af de under udarbejdelsen af lovforslaget foretagne ændringer i forhold til udkastet skal særligt fremhæves følgende:

I forslagets § 33 er der indført en bestemmelse om, at grundejere, der vil blive berørt af beslutninger af nærmere opregnede kategorier senest 3 uger før endelig beslutning træffes, skal have meddelelse om vejmyndighedens påtænkte beslutninger.

Reglen i forslagets § 49 om særlig brug af vejareal er foreslået indskrænket i forhold til udkastets § 34, som indeholdt en bestemmelse om forbud mod henstillen af påhængsvogne på private fællesveje af en vis færdselsmæssig betydning (klasse I og II). Efter ændringen af færdselsloven ved lov nr. 223 af 4. juni 1969 er der tilvejebragt hjemmel for, at spørgsmålet om henstillen af sådanne køretøjer kan reguleres lokalt. Påhængsvogne er derfor ikke medtaget i nærværende lovforslag.

I overensstemmelse med udvalgets mindretal (betænkningen side 100) er bestemmelsen i udkastets § 34, stk. 3, om en afgift, administreret af vejtilsynsmyndigheden, for tilladelse til særlig brug af private fællesvejes arealer ikke medtaget. Spørgsmålet om afgifter i anledning af særåden over private fællesveje er dermed fortsat et privatretligt spørgsmål mellem den, der ønsker adgang til særlig råden over vejarealet, og de private, der har dispositionsretten over vejarealet.

I overensstemmelse med ønsker fra en række kommunale organisationers side er maksimalrentebestemmelsen i udkastets § 41 for udgifter til istand-

sættelse og vedligeholdelse af private fællesveje ændret; den maksimalsats, sådanne beløb efter forslaget kan forrentes med, foreslås i forslagets § 62 fastsat til en maksimalrente, der bestemmes af ministeren for offentlige arbejder efter forhandling med indenrigsministeren.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Efter hver paragraf er i parentes angivet den til paragraffen svarende bestemmelse i det af vejlovsudvalget udarbejdede lovudkast, jfr. betænkning nr. 367/1964 om private fællesveje og vejbidrag (bilag 1 til betænkningen).

Afsnit I.

Kapitel I. Definitioner m. v.

Til § 1: (udkast § 1, stk. 1).

Ved definitionen af begrebet „offentlig vej“ henholder forslaget sig til den definition, der er givet i § 1 i lov om offentlige veje.

Til § 2: (udkast § 1, stk. 2).

§ 2 definerer, hvad der i lovforslaget skal forstås ved en privat fællesvej. 1. led (1) er overensstemmende med den traditionelle forståelse af dette begreb, jfr. herved vejbestyrelseslovens § 14, stk. 1, nr. 2, og § 8 i den københavnske gadelov af 14. december 1857 med senere ændringer. Loven af 14. april 1865 om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje (der navnlig vedrører forholdene på landet) definerer de private fællesveje som veje, til hvis afbenyttelse flere grundejere ifølge hævde eller anden særlig adkomst er udelukkende berettigede.

I 2. led (2) foreslås under begrebet „privat fællesvej“ medtaget de såkaldte „interne boligveje“ nemlig sådanne veje, gader, broer eller pladser, der uden at være offentlige veje (eller private fællesveje i traditionel forstand) tjener som færdselsarealer for mere end 12 beboelseslejligheder. Vejene skal endvidere være mindst 40 m lange. Ved dette forslag medtages private veje, der ganske vist kun er til brug for en enkelt ejendom, men som har en sådan færdselsmæssig betydning, at de kan sidestilles med private fællesveje i traditionel forstand. Baggrunden for forslaget har været, at disse veje normalt fremtræder med samme udseende som andre veje og indgår i det almindelige gadenet. Nogle af disse veje kan med hensyn til benyttelse endog sidestilles

med offentlige veje, og vejene er omfattet af færdselslovens regler, når de er åbne for almindelig færdsel, hvad de i almindelighed er.

Da reglerne i Københavns byggelov (lov nr. 148 af 29. marts 1939) efter forslaget fortsat skal være gældende for private fællesveje (private gader) i Københavns kommune, jfr. nærmere bemærkningerne til § 13, stk. 3, foreslås for Københavns kommune i *stk. 2* indført den særregel, at de under 1) omhandlede private veje for i København at kunne anses for private fællesveje tillige i medfør af § 16 i Københavns byggelov skal være optaget på Københavns gadefortegnelse som private gader. I henhold til den nævnte bestemmelse i byggeloven sker godkendelsen af gader ved optagelse i magistratens gadefortegnelse med angivelse af, om gaden er offentlig eller privat.

I Københavns kommune er der i Københavns byggelov § 26 udtrykkelig hjemmel for magistraten til at bringe vejlovgivningens regler til anvendelse på interne boligveje, forudsat de har karakter af færdselsarealer, og magistraten kan forlange, at de skal holdes åbne for almindelig færdsel. Under hensyn hertil foreslås det, at sådanne bestemmelse skal være truffet i medfør af nævnte lovs § 26, for at „interne boligveje“ i Københavns kommune skal kunne anses for private fællesveje. Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner er de „interne boligveje“ underkastet vedligeholdelsesbestemmelserne i bygningsreglementets kap. 2.6, stk. 5.

Det hensyn, at vejlovgivningen bør omfatte alle veje, der indgår i det almindelige gadenet, gør sig ikke gældende for sådanne interne boligveje, som alene forløber inden for lukkede karreer eller inden for områder, f. eks. kirkegårde, hospitaler eller industrigårde, der klart er adskilt fra det øvrige vejnet, og det foreslås derfor i *stk. 3* at sådanne veje holdes uden for begrebet private fællesveje. Undtagelsen gælder formelt kun uden for København, men det må anses for givet, at Københavns kommune ikke i medfør af byggelovens § 26 vil bringe vejlovgivningens regler til anvendelse på veje af denne karakter.

Til § 3: (udkast § 1, stk. 3).

I *stk. 1* defineres begrebet „udlagt privat fællesvej“ som et areal, der er bestemt til fremtidig anvendelse som privat fællesvej. Denne definition er overensstemmende med den betydning, hvori begrebet „vejudlæg“ er anvendt i byggeloven, jfr. lovebekendtgørelse nr. 206 af 15. maj 1970 og i vejvedtægterne. Sådant udlæg forudsættes at skulle ske efter reglerne i nærværende lovforslag (§§ 23 og 24 i byerne og de bymæssige områder og § 14 uden for

disse områder), men det kan også være sket før lovens ikrafttræden med vedkommende kommunale myndigheds godkendelse. Endvidere kan udlægget ske efter byggeloven ved retningsplan eller i henhold til lovens kap. 9 ved reguleringsplan, ved byplanvedtægt efter byplanloven samt ved bestemmelse af en ekspropriationskommission nedsat i henhold til loven om fremgangsmåden vedrørende ekspropriation af fast ejendom.

Da udlægsreglerne efter lovforslaget ikke skal finde anvendelse i Københavns kommune, foreslås i *stk. 2* begrebet „udlagt privat fællesvej“ i København defineret som en gade, der er udlagt ved deklaration eller retningsplan i medfør af Københavns byggelov (§ 16), og som er optaget på Københavns gadefortegnelse som ikke anlagt gadestrækning.

Til § 4: (udkast § 15, stk. 1).

Ved definitionen af almene veje henholder forslaget sig til den definition, der anvendes i vejbestyrelseslovens § 15. Bestemmelsen i *stk. 2*, hvorefter reglerne om private fællesveje principielt finder anvendelse på almene veje, er i overensstemmelse med gældende ret.

For så vidt angår byområder medfører definitionen af private fællesveje i den københavnske gadelovs § 8 (og i vejvedtægterne) allerede, at almene veje i disse områder i almindelighed må henregnes under private fællesveje. For så vidt angår landområder, d. v. s. uden for vejvedtægtsområderne, har ministeriet for offentlige arbejder under den hidtidige retstilstand antaget, at loven af 14. april 1865, — der efter sin ordlyd ikke omfatter almene veje, men kun private veje, til hvis afbenyttelse flere er *udelukkende* berettiget — finder analog anvendelse på istandsættelse og vedligeholdelse af almene veje.

Den definition af private fællesveje, der er givet i nærværende lovforslags § 2, medfører, at almene veje i almindelighed vil kunne henføres til private fællesveje.

Med hensyn til almene veje i byerne og andre områder, der er omfattet af forslagets afsnit III, vil pligten til istandsættelse og vedligeholdelse principielt påhvile ejerne af de tilgrænsende grunde. På landet påhviler pligten til istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje principielt de færdselsberettigede i forhold til deres brug af vejen, jfr. nærværende lovforslags § 17. Bestemmelserne i afsnit II vil derfor kunne bringes i anvendelse på almene veje i disse områder, selv om der ikke kan udpeges en særlig kreds af færdselsberettigede. Ved fordelingen af vedligeholdelsesbyrden må der, hvis særlige overenskomster ikke foreligger, lægges vægt

på, hvilke lodsejere der i særlig grad gør brug af vejen. Hvor det gælder om at få fastslået kredsen af færdselsberettigede, vil kommunalbestyrelsen kunne gå frem efter reglerne i vejbestyrelseslovens § 15 vedrørende nedlæggelse eller omlægning af en almen vej. I forbindelse med denne procedure kan der træffes bestemmelse om, hvem de fremtidig skal have færdselsret til vejen, hvorved vejen bliver privat fællesvej, jfr. også bemærkningerne til § 18.

Den i forhold til udkastets § 15 afvigende formulering tilsigter ikke nogen realitetsændring.

Til § 5: (udkast § 1, stk. 4).

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 15, stk. 1, 2. pkt., i Københavns byggelov. Baggrunden for bestemmelsen har været, at de hensyn, som ligger til grund for lovens bestemmelser om private fællesveje, i mange, men ikke i alle tilfælde, gør sig gældende, når der er tale om private stier.

Kapitel 2. Myndigheder.

Til § 6: (udkast § 2, stk. 1 og 3-5).

Efter vejlovgivningen har det hidtil været vedkommende primærkommune, der har været tilsynsførende og godkendende myndighed for private veje. Det gælder både i by og på land med hensyn til istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje, og det gælder med hensyn til udlæg og anlæg af private fællesveje i de byer og bymæssige områder, hvor der ved vejvedtægt er indført regler herom.

I bygge-loven er der derimod ved § 8 gennemført en sondring mellem de områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen og de områder, hvor den udøves af amtsrådet.

En tilsvarende sondring foreslås ved lovforslaget indført mellem de områder, hvor henholdsvis amtsrådet og kommunalbestyrelsen er vejmyndighed, d. v. s. godkender udlægget og anlægget af private fællesveje og udøver andre dermed beslægtede beføjelser, jfr. *stk. 1*. Det foreslås derfor i *stk. 3*, at amtsrådet skal være vejmyndighed i kommuner, som ikke har en samlet bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere, og som ikke i øvrigt har tilvejebragt vejvedtægt. Endvidere foreslås der i *stk. 2* givet hjemmel til ved vejvedtægt at bestemme, at amtsrådet skal være vejmyndighed i dele af andre kommuner. I alle andre tilfælde er kommunalbestyrelsen vejmyndighed, jfr. *stk. 2*. Når afgrænsningen mellem de tilfælde, hvor afgørelsen skal træffes af kommunen, og de tilfælde, hvor kompetencen er tillagt amtskommunen, efter forslaget skal være den samme som efter bygge-loven, skyldes det ønsket om herved at opnå en administrativ lettelse. De beslutninger, der

skal træffes af vejmyndigheden om udlæg og anlæg af private veje i henhold til nærværende lovforslag, står nemlig i nær forbindelse med de beslutninger, der træffes af bygningsmyndigheden i henhold til bygge-loven, og det er derfor hensigtsmæssigt, at det bliver de samme myndigheder, der skal træffe afgørelsen efter de to love.

Den omstændighed, at amtsrådet efter forslaget i et vist omfang skal være vejmyndighed i visse kommuner, betyder ikke noget indgreb i kommunernes beføjelser, da det som alt overvejende hovedregel drejer sig om områder, hvor der ikke tidligere har været tilvejebragt vejvedtægt, og kommunen derfor ikke har haft hjemmel til at udøve nogen af de beføjelser, som ved lovforslaget er tillagt vejmyndigheden.

De beføjelser, der efter lovforslaget skal udøves af vejmyndigheden, vedrører som nævnt godkendelse af vejudlæg (§§ 14, 23 og 25) og godkendelse af anlæg af private fællesveje (§ 41). Endvidere er der tillagt vejmyndigheden beføjelse til at foretage klassificering af private fællesveje (§ 22), til at påbyde vejudlæg eller selv foretage vejudlæg (§ 24), til at godkende udstykkede parcellers adgangsforhold til private fællesveje (§ 29), til bygge-linjepålæg (§ 30), til at stille krav om anlæg af private fællesveje (§ 39), til at foretage forandringer eller afspærring af private fællesveje (§ 44) samt til at foretage nedlæggelse af private fællesveje (§ 54).

Flertallet af disse bestemmelser vedrører forholdene i byer og bymæssige områder.

Til § 7: (udkast § 2, stk. 2 og 6 og § 4, stk. 2, sidste pkt.).

De beføjelser, som hidtil efter vejlovgivningen er blevet udøvet af kommunen såvel i by som på land med hensyn til istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje, skal efter lovforslaget fortsat udøves af kommunen (§§ 16, 20, 57 og 62). Kommunalbestyrelsen skal endvidere som vejtilsynsmyndighed i byerne og bymæssige områder have beføjelse til at påbyde belysning af private fællesveje (§ 45), til at godkende etablering af overkørsler og overgange (§ 48), til at godkende vejtræer (§ 47) og til at tillade særlig brug af private fællesvejes arealer (§§ 49-53).

I undtagelsestilfælde kan amtsrådet efter *stk. 3* i kommuner, hvor amtsrådet har vejmyndigheden, bestemme, at også vejtilsynsmyndigheden skal udøves af amtsrådet, jfr. nærmere bemærkningerne til § 13.

§ 8: (udkast § 2, stk. 7).

Til § 9: (udkast § 6).

Reglerne svarer til de nugældende bestemmelser i lovgivningen om private fællesveje jfr. lov nr. 127 af 25. marts 1970 om ændringer i vejlove § 4, stk. 4, samt til administrativ praksis. Under hensyn til afgørelsernes betydning for de berørte grundejere har man opretholdt den hidtidige klageadgang, herunder adgangen til at indbringe amtsrådets afgørelser som klagemyndighed for ministeren for offentlige arbejder, jfr. stk. 2. Forslaget afviger på dette punkt fra § 4 i lov om offentlige veje.

Til § 10: (udkast § 5).

I de tilfælde, hvor der kan blive tale om tilkendelse af egentlig ekspropriationserstatning efter lovforslaget forekommer det naturligt, at erstatningsfastsættelsen foretages af de i henhold til vejbestyrelsesloven nedsatte taksations- og overtaksationskommissioner, der i øvrigt også foretager erstatningsfastsættelsen i henhold til byggeloven, jfr. dennes § 58. De samme kommissioner må også i mangel af mindelig overenskomst tage stilling til, om et krav om overtagelse af et areal i henhold til forslaget § 37 er berettiget og fastsætte erstatningen for arealer, overtaget efter denne bestemmelse. De må ligeledes fastsætte de erstatninger for arealer m. v., som skal udredes i henhold til forslaget § 40 ved anlæg af private fællesveje efter krav fra vejmyndigheden.

Da de i henhold til vejbestyrelsesloven nedsatte taksations- og overtaksationskommissioner ikke anvendes i Københavns kommune, foreslås det dog, at erstatningsfastsættelse i København skal foretages af den i henhold til Københavns byggelev nedsatte taksationskommission.

Til § 11: (udkast § 7).

Den kommunale myndighed, der efter *stk. 2* skal høres over dispensationsandragendet, vil alt efter omstændighederne være vejmyndigheden eller vejtilsynsmyndigheden. Dispensationen vil kunne meddeles på nærmere af dispensationsmyndigheden fastsatte vilkår.

*Kapitel 3. Vejvedtægt.**Til § 12: (udkast § 3).*

Under den nuværende retstilstand gælder i Københavns kommune loven af 14. december 1857 om gader, veje og vandløb i København. Denne lov giver bl. a. kommunen beføjelse til på eget initiativ

at bestemme, at private gader skal istandsættes og vedligeholdes. Uden for København gælder reglerne holdelsen. Reglerne i 1865-loven fortrænges imidlertid i kommuner med bymæssig bebyggelse i det omfang, der indføres udtømmende bestemmelser i vejvedtægt.

Efter den hidtil gældende lovgivning kan der i disse kommuner indføres vejvedtægt, der indfører grundsætningerne fra den københavnske gadelov, jfr. betænkningen side 9-11.

Efter § 12, der ligesom § 6 er i nær overensstemmelse med byggeoven (§ 7), skal der for enhver kommune (bortset fra Københavns kommune), som har en samlet bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere, tilvejebringes en vejvedtægt. I andre kommuner kan der efter udkastet tilvejebringes en vejvedtægt. Vejvedtægtens område kan stedligt begrænses til den del af kommunen, hvor der findes en samlet bebyggelse, eller hvor en sådan bebyggelse kan forventes.

Medens vejvedtægter efter hidtil gældende lovgivning kun i Frederiksberg skal godkendes af ministeren for offentlige arbejder, men i øvrigt skal godkendes af amtsrådet, foreslås det i *stk. 6* i overensstemmelse med byggeovens § 7 og for at fremme ensartetheden i vedtægterne, at disse i alle tilfælde skal godkendes af ministeren. Amtsrådernes indflydelse på vejvedtægterne i kommuner, der ikke har en samlet bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere skal dog efter forslaget bibeholdes, idet det i *stk. 2* foreslås, at de kommuner, der ikke er pligtige at indføre vejvedtægt, kun kan tilvejebringe en sådan med tilslutning fra vedkommende amtsråd, medens vejvedtægter i andre kommuner efter *stk. 6* kun skal forelægges amtsrådet til udtalelse inden stadfæstelsen, hvilket svarer til boligministeriets praksis med hensyn til bygningsvedtægter.

Vejvedtægternes indhold skal efter forslaget være et andet end efter hidtil gældende ret, idet de grundlæggende bestemmelser fremtidig foreslås optaget i selve loven, hvorved den hidtidige, ikke altid lokalt begrundede uensartethed i de lokale vejvedtægter bortfalder.

Virkningen af indførelse af vejvedtægt i de kommuner, som efter forslaget ikke har pligt til at indføre vejvedtægt, bliver efter forslaget § 6, at kommunalbestyrelsen er vejmyndighed (eventuelt kun inden for vedtægtens gyldighedsområde), og efter § 13, at de mere indgående regler i afsnit III principielt finder anvendelse, jfr. nærmere § 13 og bemærkningerne hertil.

Indførelse af vejvedtægt foreslås således i alt væsentligt tillagt samme betydning, som ind-

førelse af bygningsvedtægt har fået ved bygge-
lovens § 2, stk. 6-7 og § 8.

Kapitel 4. Lovens gyldighedsområde.

Til § 13: (udkast § 4, jfr. §§ 9 og 16).

Som angivet i bemærkningerne til § 12 har det efter den hidtil gældende lovgivning uden for København været en forudsætning for en anvendelse af de mere indgående regler i Københavns gadelov, at disse regler blev indført ved vejvedtægt.

I *stk. 2* foreslås det i, at i kommuner eller dele af kommuner, hvor kommunalbestyrelsen er vejmyndighed, skal de mere indgående regler i lovforslagets afsnit III principielt komme til anvendelse.

Dog skal de mindre indgående regler i afsnit II anvendes på istandsættelsen og vedligeholdelsen (men ikke udlægget og anlægget) af private fællesveje, som udelukkende tjener til brug for landbrug, skovbrug eller fiskeri.

Denne undtagelse svarer til byggeovens § 2, stk. 6. Der foreslås givet mulighed for fravigelse af denne principielle regel ved vejvedtægt.

I *stk. 1* foreslås det omvendt, at de mindre indgående regler i afsnit II skal finde anvendelse i områder, hvor amtsrådet er vejmyndighed. I lighed med bestemmelsen i byggeovens § 2, stk. 7, foreslås der dog givet amtsrådet bemyndigelse til i særlige tilfælde at bestemme, at reglerne i afsnit III helt eller delvis skal træde i stedet for eller supplere bestemmelserne i afsnit II i stedligt begrænsede områder, hvor en ukontrolleret udvikling ellers kunne forudses samt på steder, hvor det i øvrigt må anses for nødvendigt, f. eks. hvor den forventede udvikling af en bymæssig bebyggelse gør det hensigtsmæssigt, at de mere indgående regler finder anvendelse. Hvis det i sådanne tilfælde må antages, at der udkræves en særlig indsats med hensyn til tilsynet med private fællesvejes vedligeholdelse, belysning m. v., kan amtsrådet efter forslagets § 7, stk. 3, bestemme, at også vejtilsynsmyndigheden skal udøves af amtsrådet. Amtsrådets overtagelse af tilsynsmyndigheden forudsættes dog kun at blive af midlertidig karakter.

Da reglerne i Københavns byggeov af 29. marts 1939 ikke forudsættes berørt af det foreliggende lovforslag, vil dette kun komme til anvendelse i Københavns kommune i det omfang, der ikke i forvejen findes udtømmende bestemmelser i Københavns byggeov. De bestemmelser, der herefter ikke skal komme til anvendelse i København, er foruden bestemmelserne i afsnit II om private fællesveje på landet (§§ 14-20), der allerede efter deres indhold

vanskeligt kan tænkes anvendt i Københavns kommune, følgende bestemmelser: Kap. 7 (§§ 21-43) om udlæg og anlæg af private fællesveje, § 44 om færdselsregulering og afmærkning m. v., § 48 om overkørsler og overgange og §§ 49-53 om særlig benyttelse af private fællesvejes arealer samt §§ 54-56 om nedlæggelse af private fællesveje.

Derimod foreslås de øvrige regler i lovforslaget bragt til anvendelse i Københavns kommune i det omfang, de efter deres indhold kan anvendes. Navnlig skal fremhæves bestemmelserne i kap. 10 (§§ 57-62) om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje i byerne.

Afsnit II.

Private fællesveje på landet.

Til afsnit II:

Ved bestemmelserne i dette afsnit, der vedrører forholdene på landet, er der tilsigtet dels en modernisering af reglerne i loven af 14. april 1865 om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje (på landet), dels indførelse i vejlovgivningen af bestemmelser om udlæg af private fællesveje i de landlige områder.

Gyldighedsområdet for afsnit II fremgår af § 13, jfr. bemærkningerne hertil.

Hovedreglen er herefter, at bestemmelserne i afsnit II skal gælde:

- 1) for alle private fællesveje i de kommuner, hvor amtsrådet udøver vejmyndigheden, d. v. s. i kommuner, som ikke har en samlet bebyggelse på mere end 1.000 indbyggere, og som ikke har tilvejebragt vejvedtægt, jfr. § 13, stk. 1, 1. pkt., og § 6, stk. 3, og
- 2) for istandsættelse og vedligeholdelse (§§ 15-20) af rene landbrugsveje (private fællesveje, der udelukkende tjener til brug for landbrug, skovbrug eller gartneri, herunder frugtplantager) i alle andre kommuner, bortset fra København, jfr. § 13, stk. 2, 2. pkt.

Hovedreglen kan fraviges efter reglerne i § 13, d. v. s., at der kan vedtages følgende undtagelser fra hovedreglen:

- a) I områder, hvor amtsrådet er vejmyndighed (§ 6, stk. 3), kan amtsrådet for stedligt begrænsede områder bestemme, at reglerne i afsnit III helt eller delvis skal træde i stedet for eller supplere bestemmelserne i afsnit II, jfr. § 13, stk. 1, 2. pkt.
- b) I områder, hvor kommunalbestyrelsen er vejmyndighed (§ 6, stk. 2), kan det ved vejvedtægbestemmes, at reglerne i afsnit III skal anvendes

også på istandsættelse og vedligeholdelse af rene landbrugsveje, jfr. § 13, stk. 2, 2. pkt.

- c) I kommuner, hvor kommunalbestyrelsen er vejmyndighed for hele kommunens område, men hvor vejvedtægtens gyldighedsområde er begrænset til en del af kommunen, kan det bestemmes i vedtægten, at reglerne i afsnit II skal anvendes på alle veje uden for vedtægtens gyldighedsområde, jfr. § 13, stk. 2, 3. pkt.

Kapitel 5. Vejudlæg.

Til § 14: (udkast § 10).

I denne paragraf foreslås givet regler om vejmyndighedens godkendelse af udlæg af private fællesveje i områder, hvor amtsrådet er vejmyndighed i henhold til § 6, stk. 3, jfr. § 13.

Vejmyndigheden skal ved sin godkendelse af vejudlæg i henhold til *stk. 3* dels tage fornødne færdselsmæssige hensyn, dels påse at der kan tilvebringes hensigtsmæssige parceller. Der skal dog selvsagt ikke stilles lige så indgående krav som ved vejudlæg efter afsnit III i de områder, hvor en bymæssig udvikling allerede er i gang eller forestående.

Efter *stk. 2*, nr. 1, foreslås der gjort undtagelse fra kravet om godkendelse af vejudlæg for så vidt angår private fællesveje, der udelukkende skal tjene til brug for landbrug, skovbrug eller fiskeri, da man ikke har ment, at færdselsmæssige hensyn nødvendiggør amtsrådets godkendelse af udlægget af sådanne private fællesveje. Til gengæld må disse veje efter *stk. 4* ikke uden vejmyndighedens godkendelse anvendes til anden færdsel end den her nævnte.

Amtsrådet kan dog i medfør af § 13, stk. 1, 2. pkt. bestemme, at også udlægget af de nævnte landbrugsveje m. v. skal godkendes.

Kapitel 6. Istandsættelse og vedligeholdelse.

Til §§ 15-20 (udkast §§ 11-15).

De nævnte bestemmelser indeholder regler om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje på landet. Reglerne skal efter forslaget gælde, *dels* for alle private fællesveje i samme område som udlægsreglerne, d. v. s. i de rent landligt prægede kommuner, *dels* for visse landbrugsveje i andre kommuner, jfr. de indledende bemærkninger til afsnit II. Gyldighedsområdet kan dog i henhold til § 13 ændres ved vejvedtægt. Grunden til, at gyldighedsområdet er videre for istandsættelses- og vedligeholdelsesreglerne end for udlægsreglerne er den, at det ved udlægget af private veje inden for de mere bymæssigt prægede kommuner er vejmy-

digheden, der bestemmer, til hvilken klasse en udlagt privat fællesvej skal henføres. Når først vejen er klassificeret som landbrugsvej m. v. (klasse IV), er der ingen anledning til at anvende de strengere regler for vedligeholdelse og istandsættelse af private fællesveje i byerne på disse veje.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 4 finder reglerne om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje på landet også anvendelse på almene veje.

Til § 15: (udkast § 11).

Den nævnte bestemmelse foreslås at skulle afløse §§ 1, 2 og 9 i loven af 14. april 1865 om istandsættelsen og vedligeholdelsen af private veje, til hvis afbenyttelse flere er udelukkende berettigede.

Bestemmelsen i *stk. 1* bygger på samme hovedprincip som 1865-loven, nemlig at der skal foreligge en begæring fra en af de færdselsberettigede, før den kommunale myndighed får pligt til ved en åstedsforretning (vejsyn) at tage stilling til spørgsmålet om vejens vedligeholdelse. Bestemmelsen adskiller sig imidlertid fra de tilsvarende regler i 1865-loven derved, at den giver den kommunale vejtilsynsmyndighed ret til når som helst at lade afholde vejsyn, jfr. *stk. 2*. Baggrunden for den foreslåede ændring er dels de helt forandrede færdselsforhold sammenlignet med forholdene ved 1865-lovens tilblivelse, dels hensynet til dem, der uden at høre til kredsen af de færdselsberettigede har lovligt ærinde til ejendomme ved de pågældende private fællesveje (offentlige myndigheder, læger, brandvæsen, handlende etc.).

Medens 1865-lovens § 1 som betingelse for, at de færdselsberettigede kan forlange vejsyn, stiller, at der ikke haves gyldige og tilstrækkelige bestemmelser eller overenskomster om vejens istandsættelse og vedligeholdelse, stiller den foreslåede bestemmelse ikke et sådant krav. Det betyder ikke, at sådanne overenskomster er uden betydning, jfr. § 17, hvorefter overenskomster om fordelingen af vedligeholdelsesbyrden skal lægges til grund ved afgørelsen, men vejtilsynsmyndigheden er ikke bundet af sådanne overenskomster ved fastsættelsen af, hvilke istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejder, der skal bringes til udførelse.

Efter § 9 i 1865-loven kan de færdselsberettigede kun kræve, at der afholdes et nyt vejsyn (åstedsforretning), når der er forløbet 3 år siden den seneste beslutning om vejens istandsættelse og vedligeholdelse. Det er tillige efter 1865-lovens § 9 en betingelse for kravet om nyt vejsyn, at forholdene væsentligt har forandret sig i mellemtiden.

Af færdselsmæssige hensyn har man ikke fundet det rimeligt at opretholde disse bestemmelser. I stk. 1 har man derfor — i modsætning til udkastets § 11, stk. 1 — foreslået, at nyt vejsyn kan begæres, når der er forløbet 6 måneder fra den seneste beslutning.

Ved *stk. 3* foreslås reglerne om indvarslinger til vejsynet (åstedsforretningen) moderniseret og bragt bedre i overensstemmelse med den nugældende opfattelse af det berettigede i, at den, der berøres af offentlige myndigheders afgørelser, bør have lejlighed til at sætte sig ind i foreliggende forslag og gøre sine interesser gældende, inden endelig beslutning træffes. Medens § 2 i 1865-loven overlader det til klageren selv at foretage den fornødne indvarsling af de færdselsberettigede, foreslås det nu, at kommunen skal foretage indvarslingen, hvilket skønnes mere stemmende med nutidige forhold. Indvarslingen skal efter forslaget som hidtil ske dels ved offentlig kundgørelse, dels ved særskilt indvarsling af de enkelte færdselsberettigede. Indvarslingen foreslås foretaget ved anbefalet brev, og indvarslingsfristen foreslås forlænget fra 2 dage til 2 uger, hvilket navnlig har betydning ved indvarsling af lodsejere, der ikke har bopæl ved den pågældende private fællesvej (f. eks. sommerhusejere). Da vejtilsynsmyndigheden kan inddrage andre end de færdselsberettigede under vejsynet, foreslås indvarsling ved anbefalet brev foretaget ikke alene over for de færdselsberettigede, men over for enhver, der af vejtilsynsmyndigheden agtes inddraget under vedligeholdelses- eller istandsættelsespligten.

Forslaget har anvendt udtrykket „vejsyn“ i stedet for 1865-lovens „åstedsforretning“, dels fordi førstnævnte udtryk forekommer mere dækkende end „åstedsforretning“, dels fordi „vejsyn“ er anvendt om tilsvarende forretninger i en lang række vejvedtægter (jfr. § 8 i den af Dansk Byplanlaboratorium udarbejdede normalvedtægt for bymæssige kommuner).

Til § 16: (udkast § 12, stk. 1 og § 13, stk. 1 og 3).

Bestemmelsen svarer til §§ 3, 4 og 5, jfr. § 1, i 1865-loven. Den foreslåede bestemmelse giver ikke således som § 3 i 1865-loven udførlige regler om, ved hvor mange personer kommunalbestyrelsen skal give møde, om den protokol, der skal anvendes, eller om, inden hvilken frist beslutningen skal foreligge, da man har ment, at eventuelt fornødne retningslinjer herom kan optages i et cirkulære. Om fremgangsmåden ved selve vejsynet har man alene fundet det nødvendigt at angive, at der skal

gives de fremmødte lejlighed til at udtale sig samt at der skal føres en protokol over det passerede.

Med hensyn til beslutningens indhold foreslås i *stk. 3*, at den skal indeholde en fortegnelse over de påtalte mangler med angivelse af, i hvilket omfang og på hvilken måde manglerne skal udbedres, hvorledes vejen fremtidig skal vedligeholdes, hvem der skal udføre en påbudt istandsættelse eller vedligeholdelse, hvilken andel hver enkelt skal udføre, hvornår arbejdet skal være afsluttet samt fordeling af udgifterne ved vejsynet. Der foreslås endvidere givet hjemmel for den kommunale myndighed til at påbyde en egentlig istandsættelse, d. v. s. forbedring af vejen.

I modsætning til, hvad der gælder efter 1865-loven, skal kommunen ikke ved fastsættelsen af istandsættelsens og vedligeholdelsens omfang være bundet af eventuelle aftaler herom mellem de færdselsberettigede. Den her foreslåede ændring er i overensstemmelse med, hvad der i dag gælder i områder med vejvedtægt, og skyldes i øvrigt den siden 1865 stedfundne udvikling af færdselsforholdene, jfr. bemærkningerne til § 15.

Til § 17: (udkast § 13, stk. 1, 3. pkt.).

Medens kommunen som nævnt i bemærkningerne til § 16 ved fastsættelsen af istandsættelsens og vedligeholdelsens omfang kan se bort fra eventuelle aftaler mellem lodsejerne, følger det af § 17 overensstemmende med 1865-loven, at det påbudte arbejde skal fordeles mellem de færdselsberettigede, og at gyldige overenskomster og andre bestemmelser om den nærmere fordeling mellem de færdselsberettigede skal lægges til grund ved fordelingen. I henhold til bestemmelsen vil det også være muligt at inddrage andre, der ikke er færdselsberettigede, men som ifølge overenskomst eller anden bestemmelse er forpligtet til at deltage i vejens vedligeholdelse. Det må nemlig anses for upraktisk, at der ikke ved beslutningen skal tages hensyn til sådanne overenskomster, når der er enighed om disses gyldighed og nærmere forståelse mellem alle vedkommende. Ikke-færdselsberettigede, som agter inddraget under vedligeholdelses- og istandsættelsespligten, skal derfor også i henhold til forslaget § 15, stk. 3, indvarsles til vejsynet. Med hensyn til fordelingen af vejarbejdet mellem de færdselsberettigede i tilfælde, hvor ingen overenskomster foreligger, skal der efter forslaget ligesom efter 1865-loven tages hensyn til den brug, de pågældende gør af vejen. I modsætning til 1865-loven skal der ikke efter forslaget tillige tages hensyn til de pågældendes evne til at bære udgifterne, da dette

sociala hensyn under nutidens forhold tilgodeses på andre måder.

Til § 18: (udkast § 12, stk. 2).

Ved § 18 foreslås indført en nydannelse, idet der foreslås givet enhver af de vedligeholdelsespligtige hjemmel til at kræve vejsynet udsat, hvis de påtalte mangler skyldes uvedkommende færdsel, som ønskes forhindret. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse har været, at der ikke for de områder, der omfattes af afsnit II således som for byerne og de bymæssige områder (§ 44), foreslås indført en bestemmelse, der fratager lodsejerne den kompetence de, i medfør af § 17 i mark- og vejfredsloven (lov nr. 107 af 31. marts 1953), har til at forbyde uvedkommende færdsel ad private fællesveje. Denne kompetence kan i det enkelte tilfælde være helt eller delvis bortfaldet ved aftale eller på anden måde. Forslaget tager derfor ikke stilling til, i hvilket omfang lodsejerne kan gennemføre et sådant forbud; men det foreslås, at vejtilsynsmyndigheden, når et sådant forbud lovligt er gennemført, kun kan bestemme, at vejen skal bringes i en under hensyn til den herefter tilladte færdsel forsvarlig stand. Forbuddet behøver ikke at omfatte enhver form for uvedkommende færdsel, men kan være begrænset til visse arter af sådan færdsel.

Et vejsyn vil navnlig kunne kræves udsat, såfremt betingelserne for anvendelsen af fremgangsmåden efter vejbestyrelsesloven § 15 om nedlæggelse eller omlægning af almene veje eller disses overgang til private fællesveje, er opfyldt.

Til § 19: (udkast § 13, stk. 2).

Der foreslås ikke tillagt den kommunale myndighed nogen beføjelse til som en domstol at tage stilling til det nærmere indhold af overenskomster eller bestemmelser om fordelingen af vedligeholdelsesbyrden mellem de færdselsberettigede eller andre. Hvis nogen af de efter disse overenskomster m. v. forpligtede bestrider gyldigheden af overenskomsten, eller der opstår strid om dens nærmere forståelse, skal vejsynet udsættes, indtil sagen er afgjort ved domstolene (stk. 1).

Ligesom efter § 8 i 1865-loven skal det samme gælde, hvis nogen, der hævdes at være færdselsberettiget, påstår, at han ikke har færdselsret til vejen (stk. 2). Der er i forslaget fastsat en frist på 6 uger, inden hvilken retssag skal anlægges. Ligesom efter 1865-loven foreslås det, at virkningen af, at fristen oversiddes, bliver, at kommunen træffer beslutning uden hensyntagen til lodsejernes anbringende om, at de er fritaget for at deltage i vejens istandsættelse (stk. 3).

I modsætning til 1865-loven foreslås det i stk. 4, at beslutninger, der er truffet ved et vejsyn, ikke senere kan begæres ændret af nogen af de pågældende lodsejere under påberåbelse af, at de ikke er vedligeholdelsespligtige. Der vil derimod ikke være noget til hinder for, at lodsejere, der er omfattet af en sådan beslutning, ved et senere vejsyn påberåber sig en manglende vedligeholdelsespligt i relation til andre vejarbejder end de af den tidligere beslutning omfattede.

Til § 20: (udkast § 14).

Som en nydannelse for så vidt angår forholdene på landet foreslås det i *stk. 1*, at kommunen på begæring af en kvalificeret majoritet af lodsejerne kan påtage sig udførelsen af det påbudte vejarbejde således, at dette får bindende virkning også for de lodsejere, der ikke har deltaget i begæringen. Bestemmelsen svarer til § 8, *stk. 5*, i den københavnske gadelov af 1857 og til vejvedtægterne for købstæderne og de bymæssige områder, og det må under nutidens forhold anses for praktisk, at en tilsvarende bestemmelse indføres på landet således, at kommunen kan anvende sit tekniske materiel til arbejdets udførelse.

I *stk. 2* foreslås indført en regel for det tilfælde, at vejsyn udsættes som følge af, at retssag anlægges overensstemmende med reglerne i § 19, *stk. 1* eller 2. Da det undertiden kan være nødvendigt, at istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejdet desuagtet gennemføres, foreslås der nu (i modsætning til § 8 i 1865-loven) givet den kommunale tilsynsmyndighed hjemmel til i sådanne tilfælde at genoptage vejsynet og træffe beslutning, dels om, hvorledes vejen skal istandsættes og vedligeholdes, dels om, at istandsættelsen og vedligeholdelsen foreløbigt helt eller delvis skal udføres ved kommunens egen foranstaltning. Den endelige fordeling af udgifterne og hermed betalingen af de af kommunen afholdte udgifter må da vente, indtil endelig dom er faldet.

Stk. 3 indeholder i lighed med § 6 i 1865-loven bestemmelse om kommunens udførelse af de vejarbejder, som det ved beslutningen er pålagt lodsejerne at udføre, men som disse har undladt at udføre eller har udført på en efter tilsynsmyndighedens skøn utilfredsstillende måde. Af færdselsmæssige hensyn foreslås det — i modsætning til udkastets § 14, *stk. 3* — at vejtilsynsmyndigheden i disse tilfælde skal foranledige det manglende arbejde udført, når færdselsmæssige hensyn gør det påkrævet. Selv om dette ikke er tilfældet, kan vejtilsynsmyndigheden bestemme, at arbejdet skal udføres ved kommunens foranstaltning for de forpligtigedes regning.

Afsnit III.

*Private fællesveje i byer og bymæssige områder.**Til afsnit III:*

Gyldighedsområdet for afsnit III fremgår af § 13, jfr. bemærkningerne hertil. Hovedreglen er her- efter, at bestemmelserne i afsnit III skal gælde for private fællesveje og udlagte private fællesveje i områder, hvor kommunalbestyrelsen udøver vej- myndigheden, d. v. s. i kommuner, som har en sam- let bebyggelse med mere end 1.000 indbyggere, eller som har tilvejebragt vejvedtægt, jfr. § 13, stk. 2 og § 6, stk. 2. Reglerne i afsnit II, §§ 15-20, anvendes dog på istandsættelse og vedligeholdelse af rene landbrugsveje m. v. i disse områder, jfr. § 13, stk. 2, 2. pkt.

Hovedreglen kan fraviges ved bestemmelse i vej- vedtægt i følgende tilfælde:

a) I områder, hvor amtsrådet er vejmyndighed, kan det bestemmes, at reglerne i afsnit III helt eller delvis skal træde i stedet for eller supplere bestemmelserne i afsnit II (for stedligt begrænsede områder), jfr. § 13, stk. 1, 2. pkt.

b) I områder, hvor kommunalbestyrelsen er vej- myndighed, kan det ved vejvedtægt bestemmes, at reglerne i afsnit III skal anvendes også på istand- sættelse og vedligeholdelse af rene landbrugsveje, jfr. § 13, stk. 2, 2. pkt.

c) I områder, hvor kommunalbestyrelsen er vej- myndighed for hele kommunen, men hvor vejved- tægtens gyldighedsområde er begrænset til en del af kommunen, kan det i vedtægten bestemmes, at reglerne i afsnit II skal anvendes på alle veje uden for vedtægtens gyldighedsområde, jfr. § 13, stk. 2, 3. pkt.

*Til kap. 7:**Udlæg og anlæg af private fællesveje.*

Regler om udlæg og anlæg af private veje findes uden for Københavns kommune navnlig i kap. 4 i bygge- loven og i mange vejvedtægter i kommuner med bymæssig bebyggelse.

De tilfælde, hvor reglerne i bygge- lovens kap. 4 om veje kommer til anvendelse, falder ikke altid sammen med de tilfælde, hvor der i vejvedtægter gælder regler om udlæg og anlæg af private fælles- veje, og selv om der inden for de samme områder gælder regler om udlæg og anlæg af private fælles- veje såvel i bygge- lovens kap. 4 som i lokale vej- vedtægter, er de to sæt regler ikke altid indbyrdes overensstemmende. Denne uensartethed i retstil- standen gjaldt også forud for gennemførelsen af landsbygge- loven, der på dette område blev udfor-

met på grundlag af principper, der havde fundet udtryk i den tidligere gældende bygningslovgivning, og således at loven ikke foregreb de overvejelser om en ny lov om private veje, som da blev for- beredt i vejlovsudvalget af 1951.

I forbindelse med forberedelsen af landsbygge- loven og ved behandlingen af forslaget til denne lov i folketinget blev det derfor forudsat, at bestemmel- serne i landsbygge- lovens kap. 4 om veje skulle ændres i forbindelse med gennemførelsen af den nye lov om private fælles- veje, som var under for- beredelse i vejlovsudvalget af 1951, jfr. Folke- tingstidende 1958-59, tillæg A. sp. 2505-06, og 1959-60, tillæg B. sp. 1233-34.

Der foreslås derfor nu ved kap. 7 i det forelig- gende lovforslag gennemført nye bestemmelser om udlæg af private fællesveje og om vejbredder (§§ 23-28), om vejadgang som betingelse for ud- stykning (§ 29), om byggelinjer for visse private fællesveje (§ 30), om anlæg af private fællesveje (§§ 39 og 41), ligesom der foreslås gennemført en ensartet funktionel inddeling af de private fælles- veje- og stier i byer og bymæssige områder i 5 klasser (§ 22). Disse regler forudsættes at skulle afløse de hidtidige regler om udlæg og anlæg af pri- vate veje i bygge- lovens §§ 22 og 24 samt i vej- vedtægterne.

Til § 21: (udkast § 17, stk. 1-3).

I *stk. 1* foreslås det, at vejmyndigheden skal føre en fortegnelse over udlagte og anlagte private fællesveje, således at grundkøbere og andre inter- esserede kan få oplysning om de pågældende veje og deres klassebetegnelse.

I *stk. 2* foreslås optaget en til § 16, stk. 4, i Køben- havns bygge- lov af 1939 svarende bestemmelse, hvorefter privatretlige servitutter vedrørende grun- des forhold, herunder adgangsforhold til private fællesveje, optages på vejfortegnelsen.

Efter *stk. 4* er privatretlige servitutter kun bin- dende for det offentlige, når de er optaget på vej- fortegnelsen.

I *stk. 3* foreslås det udtrykkeligt fastslået, at det er vejmyndigheden, der bestemmer, om en privat fællesvej og servitutter som nævnt i *stk. 2*, kan optages på vejfortegnelsen.

Til § 22: (udkast § 17, stk. 1, sidste pkt. og stk. 4-5).

Som grundlag for de tekniske krav, der kan stilles til private fællesveje, herunder disses udlægsbredde, og for at understøtte en hensigtsmæssig planlæg- ning af disse veje, foreslås der indført en ensartet funktionel inddeling af de private fællesveje inden for det område, hvor bestemmelserne i afsnit III

skal gælde. *Klasse I* skal efter *stk. 1* omfatte veje, som forventes at få betydning for færdslen ud over det lokale område, hvor de forløber. Veje af denne karakter må kunne forlanges udført med en særlig standard og kan i øvrigt i mange tilfælde senere forventes overtaget som offentlige. Under hensyn hertil og til, at kun en mindre del af de private fællesveje bør klassificeres i klasse I, foreslås det i *stk. 3*, at der til klassificering af private fællesveje eller udlagte private fællesveje som veje i klasse I kræves vedkommende højere vejmyndigheds samtykke.

Klassificering af en vej under klasse I vil efter forslaget § 25 medføre, at der kan stilles krav om dens udlæg i en bredde af indtil 18 m, hvilken bredde kan kræves forøget til 22 m (§ 30). De sidste 4 m kan dog efter § 40, stk. 3, kun kræves stillet til rådighed ved vejens anlæg mod erstatning, og kravet om en øget udlægsbredde kan give ejeren krav på arealovertagelse i overensstemmelse med de i § 37 indeholdte regler. Under de i forslaget § 25, stk. 3, angivne særlige forhold kan der ved vejudlægget ud over den almindelige udlægsbredde stilles krav om udlæg af et indtil i alt 6 m bredt areal til holdebane eller parkering. For at sikre udvidelsen af veje af klasse I kan der efter § 30, stk. 2, af vejmyndigheden pålægges byggelinjer med en indbyrdes afstand af indtil 30 m.

Efter forslaget skal private fællesveje af *klasse II* omfatte veje, som ikke har eller forventes at få betydning for færdslen ud over det lokale område, hvorigennem de forløber. Da definitionen således er negativ, drejer det sig om veje, der er meget forskelligartede i færdselsmæssig henseende. De pågældende veje skal endvidere (modsat klasse I-vejene) være private fællesveje i traditionel forstand, d. v. s. at de skal betjene flere særskilt matrikulerede og i særlig eje værende ejendomme (jfr. § 2, stk. 1, nr. 1)). Klassificering af en privat fællesvej i klasse II vil efter § 25 medføre, at der kan stilles krav om dens udlæg i en bredde af indtil 18 m. Under de i § 25, stk. 3, angivne særlige omstændigheder kan der ved vejudlægget ud over den almindelige udlægsbredde på indtil 18 m ligesom ved klasse I-veje stilles krav om udlæg af et indtil i alt 6 m bredt areal til holdebane eller parkering. Derimod kan der ikke således som ved klasse I-veje stilles krav om en almindelig forøgelse af udlægsbredden til 22 m, og der kan heller ikke pålægges byggelinjer til sikring af en fremtidig udvidelse af klasse II-veje.

Private fællesveje af *klasse III* er efter forslaget private veje, som ikke er private fællesveje i tradi-

tionel forstand (d. v. s., at de ikke betjener flere særskilt matrikulerede og i særlig eje værende ejendomme), men som tjener som færdselsarealer for mere end 7 parcel- eller sommerhuse eller mere end 12 beboelseslejligheder og er mindst 40 m lange, og som ikke har en sådan færdselsmæssig betydning, at de henføres til klasse I. Om disse veje, de såkaldte „interne boligveje“, henvises til bemærkningerne til § 2. Da de pågældende veje knytter sig nærmere til bebyggelse end de andre i forslaget omhandlede private fællesveje, foreslås de i flere henseender behandlet på en særlig måde. Det foreslås således bl. a., at der for disse vejes vedkommende ikke kan kræves en større udlægsbredde end 10 m. (§ 25, stk. 2). Herudover kan der ligesom for klasse I- og klasse II-veje under de i § 25, stk. 3, nævnte særlige omstændigheder kræves yderligere areal til holdebane eller parkering. Også i anden henseende foreslås private fællesveje af klasse III undergivet særlig behandling. Der kan således ikke efter § 44 af vejmyndigheden foretages forandringer ved disse vejes anlæg eller foretages afspærring af vejene uden samtykke fra ejerne. Endvidere gælder § 47 om beplantning, §§ 49 og 50 om særlig brug af vejareal og §§ 54-56 om nedlæggelse af private fællesveje ikke for veje af klasse III.

Veje af *klasse IV* defineres som private fællesveje, som alene tjener og er bestemt til at tjene til brug for landbrug, skovbrug eller fiskeri. Sådanne veje skal efter § 13, stk. 2, selv inden for de områder, der i øvrigt omfattes af afsnit III, som hovedregel behandles efter reglerne i afsnit II, der angår for holdene på landet. Med hensyn til istandsættelse og vedligeholdelse af disse veje skal følgende §§ 15-20 komme til anvendelse i stedet for §§ 57-62, hvis ikke andet er bestemt ved vejvedtægt. Derimod foreslås reglerne i kap. 7 om udlæg og anlæg af private fællesveje (§§ 21-43) og reglerne i kap. 8 (§§ 44-56), om forskellig råden over private fællesveje principielt bragt til anvendelse på veje af klasse IV, dog med forskellige lempelser på grund af vejes ringe færdselsmæssige betydning. Det foreslås således, at udlægsbredden for disse veje kun skal være indtil 7 m (§ 25, stk. 2). De foreslås også undtaget fra bestemmelsen om, at detailprojekt til deres anlæg skal være godkendt af vejmyndigheden (§ 41), og om, at vejmyndigheden kan kræve vejen anlagt (§ 39). De foreslås endvidere undtaget fra bestemmelserne om færdselsregulering, afspærring m. v. i § 44, fra bestemmelserne om beplantning i § 47, om overkørsler og overgange i § 48, og om særlig brug af arealerne i private fællesveje i §§ 49-50.

Veje af *klasse V* defineres som private stier, på hvilke lovens regler om private fællesveje med de

fornødne lempelser kan finde anvendelse, såfremt de opfylder de i § 2, henholdsvis § 3, angivne betingelser, jfr. § 5.

Da forholdene kan ændre sig, efter at klassificeringen af en privat fællesvej har fundet sted, foreslås det i *stk. 2*, at vejmyndigheden, hvis forholdene har ændret sig, kan ændre en vejs klassebetegnelse. Dette kan medføre, at der, hvis vejmyndigheden forlanger det, skal foretages ændringer ved vejens længde- og tværprofil, jfr. § 38.

Til § 23: (udkast § 18, stk. 2).

Det foreslås i *stk. 1* udtrykkeligt at angive, at udlæg af private fællesveje i almindelighed skal foretages af vedkommende grundens ejere. Denne bestemmelse er i overensstemmelse med hidtidig retstilstand.

Det har imidlertid vist sig, at der i mange tilfælde kan opstå behov for, at det vejudlæg, som foretages over en enkelt privat grund, også kan fortsættes ind på en tilstødende grund, selv om denne er i privat eje. Det kan endvidere i mange tilfælde anses for praktisk, at vejmyndigheden selv kan tage initiativet til udlæg af private fællesveje. Det foreslås derfor i *stk. 2*, og *stk. 3*, at der gives udtrykkelig hjemmel for vejmyndigheden i begge henseender. Arealer, der er krævet udlagt efter *stk. 2* og *3*, kan efter § 40, *stk. 3*, kun kræves afstået til vejanlægget mod fuld erstatning, og efter § 37 kan ejeren, hvis selve udlægget hindrer ham i en rimelig udnyttelse af arealet, under de i paragraffen angivne omstændigheder kræve overtagelse af arealet. I begge tilfælde skal kommunen betale for overtagelsen, jfr. § 64.

Til § 24: (udkast § 18, stk. 1, 3. 4 og 5, 1. pkt.).

I § 24 foreslås givet visse direktiver til vejmyndigheden med hensyn til, hvad denne skal påse ved godkendelsen af udlæg af private fællesveje, jfr. *stk. 2*. Ved disse bestemmelser har man søgt at tilgodese både færdselsmæssige hensyn og hensynet til bebyggelsen, herunder også foreliggende byplandispositioner. Når de i *stk. 2* nævnte hensyn efter vejmyndighedens skøn på fyldestgørende måde er tilgodeset, skal godkendelse af vejudlægget meddeles, jfr. *stk. 3*.

For at de krav, der stilles af vejmyndigheden ved udlægget af private fællesveje, kan blive så hensigtsmæssige som muligt, er det i *stk. 4* i lighed med bestemmelsen i lov om offentlige veje § 6 om bl. a. vejregler for offentlige veje foreslået, at ministeren for offentlige arbejder kan udfærdige almindelige retningslinjer for private fællesvejes linjeføring, længde- og tværprofil m. v. til vejledning

for vejmyndighederne. Under hensyn til den nære forbindelse mellem de private fællesveje og den omgivende bebyggelse foreslås det, at vejreglerne for de private fællesvejes vedkommende skal udfærdiges efter forhandling med boligministeren.

Til § 25: (udkast § 18, stk. 1 og 6-8).

Stk. 1 må sammenholdes med § 22, *stk. 3*, hvor-efter der til klassificering af private fællesveje eller udlagte private fællesveje som veje i klasse I kræves samtykke af vedkommende højere vejmyndighed.

I *stk. 2* er stillet forslag om de bredder, hvori private fællesveje kan kræves udlagt. Disse regler skal som foran nævnt afløse bl. a. reglerne i bygge-lovens § 22, hvorefter private veje til bebyggelse skal udlægges med mindst 10 m og kan kræves udlagt med indtil 20 m bredde, for korte, blinde veje kan udlægsbredden dog tillades nedsat til 6 m.

Efter forslaget er udlægsbredderne fastsat under hensyn til den forventede færdselsmæssige betydning af de forskellige klasser af veje, (jfr. herom bemærkningerne til § 22), og de varierer derfor fra indtil 18 m for veje af klasse I og II, 10 m for veje af klasse III til 7 m for veje af klasse IV. Om udlæg af private fællesveje af klasse I i indtil 22 m mod erstatning for de 4 sidste m, når de kræves stillet til rådighed for vejanlægget, se § 30, *stk. 1*. Da der ved byplanvedtægt kan ske en detaljeret planlægning af det offentlige og private vejnet, kommer breddebestemmelserne ikke til anvendelse på veje, fastlagt ved byplanvedtægt, jfr. § 43.

Da byggeoven i tilfælde af ny bebyggelse giver hjemmel til tilvejebringelse på privat grund af de fornødne arealer til parkerede og holdende vogne (jfr. nærmere bygningsreglementets kap. 2.1.3.) foreslås der ikke givet almindelige regler om tilvejebringelse af parkeringspladser og holdebaner i forbindelse med udlæg af private fællesveje. Tilstedeværende bebyggelse langs en vej eller en strækning af en ny vej, der udlægges, kan imidlertid bevirke, at der ikke i medfør af byggeovngivningen kan fremskaffes de fornødne holde- og parkeringsarealer på de til den nye vej grænsende grunde. Det foreslås derfor i *stk. 3*, at vejmyndigheden i sådanne tilfælde kan kræve udlagt holdebanearealer med en samlet bredde af indtil 6 m ud over den foreskrevne maksimale udlægsbredde. I stedet herfor kan kræves udlagt et areal af tilsvarende samlet størrelse til parkeringsplads. Forslaget omfatter kun veje af klasse I-III, da problemet næppe vil komme frem ved udlæg af veje, der alene betjener landbrug, skovbrug eller fiskeri (klasse IV-veje).

Stk. 4 indeholder bestemmelse om udlæg af areal til vendepladser ved blinde veje.

Til § 26: (udkast § 18, stk. 5, § 19, stk. 2).

Under hensyn til den færdselsmæssige betydning det må tillægges, at der kan gennemføres oversigts-servitutter ikke alene ved private vejes indmundinger i offentlige veje, men også ved skæringer mellem private veje indbyrdes og ved vejsving, foreslås der i *stk. 1* givet vejmyndigheden hjemmel til at foretage ekspropriation til pålæg af servitut om fri oversigt som nævnt i § 24, stk. 2, nr. 8, såfremt servituten skal pålægges arealer, der ikke ejes af den eller de grundejere, der foretager vejudlægget, og der ikke med disse ejere kan opnås overenskomst om servitutpålægget. Foretages vejudlægget ved vejmyndighedens foranstaltning efter § 23, stk. 2 og 3, kan vejmyndigheden ligeledes ved ekspropriation pålægge oversigtsservitut på den udlagte vej.

I *stk. 2* foreslås der tilsvarende givet vejmyndigheden hjemmel til i forbindelse med godkendelse af udstykning m. v. at pålægge ejendom, der ikke ejes af den grundejer, der foretager udstykningen, servitut om fri oversigt.

De foreslåede bestemmelser i § 26 gør ingen ændring i muligheden af at pålægge oversigtsservitut ved retningsplan i henhold til byggeloven og således, at det afgøres efter reglerne om retningsplaner, d. v. s. om fornødent af reguleringskommissionen, hvem der skal afholde udgifterne til sikringen af fri oversigt. Det samme gælder ved pålæg af oversigtsservitut i en udredningsplan i henhold til byggeloven.

Til § 27: (udkast § 18, stk. 1, sidste pkt.).

I § 27 foreslås optaget en til lov om offentlige veje § 13 svarende bestemmelse, hvorefter vejmyndigheden i forbindelse med godkendelsen af vejudlægget efter forhandling med politiet kan træffe bestemmelse om færdselsregulering eller færdselsindskrænkning, der skal gennemføres ved vejens anlæg. Ganske vist kan sådanne bestemmelser efter vejens anlæg træffes i henhold til færdselslovens § 57 — og i visse tilfælde efter forslaget § 44 — men den omstændighed at beslutningen træffes samtidig med vejens udlæg, vil kunne få indflydelse på projektets udformning og dermed fremme en hensigtsmæssig planlægning og differentiering af vejnettet.

§ 28: (udkast § 18, stk. 9).

Til § 29: (udkast § 19).

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 21, stk. 1, i

bygge-loven og til § 14, stk. 1, i Københavns bygge-lov. Bestemmelsen er udtryk for det også i udstykningslovens § 4, stk. 3, indeholdte princip, hvorefter der for enhver ved udstykning fremkommen lod skal være sørget for adgang til offentlig vej. Denne adgang kan ske direkte til offentlig vej, hvis sådan adgang kan tillades efter reglerne i vejbestyrelseslovens kap. III, kan imidlertid også ske til en privat fællesvej. Ved udtrykket *fremkomme* i *stk. 1*, sigtes til, at der er tale om de *efter udstykningen* fremkomne parceller, idet der ikke tænkes lagt hindringer i vejen for udstykning af parceller til forening med tilgrænsende grunde, når sammenlægningen ikke medfører mere færdsel end ved vejudlægget forudsat, jfr. *stk. 2, 2. pkt.*

Ved udstykning af parceller til en privat fællesvej kan der tilføres denne en færdsel, som ikke var forudsat ved vejens udlæg eller anlæg. Der foreslås derfor i *stk. 2* tillagt vejmyndigheden beføjelse til som betingelse for sin godkendelse at bestemme, at der i fornødent omfang skal foretages ændringer ved vejens længde- og tværprofil og udstyr og ved oversigtsforholdene ved vejtilslutninger. Som følge heraf kan der bl. a. gennemføres en forøgelse af bestående private fællesvejes udlægsbredde, også over tredjemands grund. Eventuelt servitutpålæg på tredjemands grund vil i henhold til § 26 kunne foretages ved ekspropriation.

De påtænkte udstykninger kan undertiden tillige nødvendiggøre vejudlæg, ikke alene på den ejendom, der udstykkes, men også på andre ejendomme. Der foreslås derfor i *stk. 3* givet vejmyndigheden beføjelse til at gøre det til et vilkår for sin godkendelse af udstykningen, at sådanne vejudlæg — og eventuelt vejanlæg, jfr. § 39 — foretages. Lykkes det ikke ved mindelig overenskomst at foretage vejudlæg på tredjemands ejendom, kan vejmyndigheden selv gøre det i henhold til § 23, stk. 3, eller eventuelt lade udarbejde en retningsplan med en samtidig fastlæggelse af bebyggelsen i henhold til bygge-lovens § 25.

De arealer, der udlægges i henhold til § 29, kan, ligesom de arealer, der udlægges efter § 23 eller § 43, kræves afgivet til vejens anlæg i henhold til § 40. Dette gælder også arealer, der udlægges over tredjemands grund til nye private veje eller til forøgelse af bestående private vejes udlægsbredde, men i så fald må der ydes erstatning for afståelsen.

Til § 30: (udkast § 20, stk. 1-2).

Under hensyn til den særlige færdselsmæssige betydning, som må tillægges private fællesveje af klasse I, foreslås det i *stk. 1*, at der gives vejmyndigheden beføjelse til at kræve udlægsbredden

for disse veje forøget til 22 m. Arealet mellem de 18 m, der er den normale største udlægsbredde, jfr. § 25, stk. 2, og den øgede udlægsbredde på 22 m, kan efter § 40, stk. 3, kun kræves stillet til rådighed for vejanlægget mod erstatning. Såfremt allerede selve udlægget med øget bredde medfører, at ejeren afskæres fra en rimelig udnyttelse af arealet, kan han efter de nærmere regler i § 37 forlange arealet overtaget af kommunen mod erstatning.

Ligeledes under hensyn til klasse I-vejes særlige færdselsmæssige betydning foreslås der i *stk. 2* tillagt vejmyndigheden hjemmel til at pålægge byggelinjer til sikring af muligheden for en fremtidig udvidelse af private fællesveje af klasse I. Ligesom efter lov om offentlige veje § 34 foreslås der tillige givet vejmyndigheden beføjelse til at foretage sådant byggelinjepålæg, hvis færdselens tarv i øvrigt gør det nødvendigt, f. eks. for at holde bebyggelsen i en vis afstand fra vejgrænserne.

Virkningen af byggelinjepålægget skal i øvrigt efter forslaget være den samme som ved byggelinjepålæg efter lov om offentlige veje jfr. forslagens § 35, stk. 1 og 2, sammenholdt med lov om offentlige veje § 34, stk. 3 og 4. Også reglerne om ejerens adgang til at kræve arealovertagelse ved byggelinjepålæg og til at få erstatning ved afgivelsen af de med byggelinjeservitut belagte arealer til vejanlæg er foreslået udformet i lighed med lov om offentlige vejes bestemmelser, jfr. forslagens §§ 40 og 37.

Efter henstilling fra Frederiksberg kommune har man i *stk. 3* foreslået, at kommunalbestyrelsen skal kunne bestemme, at udlægsbredden for private fællesveje af klasse I og II, der har tilslutning til veje af tilsvarende karakter i Københavns kommune, skal forøges til indtil 20 m.

Frederiksberg kommune har til begrundelse for sit ønske om denne ændring i forhold til betænkningens udkastet henvist til, at § 10 i Frederiksberg kommunes bygningslov i dag foreskriver, at ingen ny gade må have mindre bredde end 20 m; og at bestemmelsen i Københavns bygge lov, der ligeledes foreskriver en bredde på mindst 20 m, ikke ændres ved lovforslaget. På grund af den nære tilknytning mellem det københavnske og frederiksbergske vejnet finder Frederiksberg kommune det rigtigst, at der for veje, der har tilslutning til veje af tilsvarende karakter i Københavns kommune, kan foreskrives en bredde af 20 m. Efter bestemmelsen formulering og placering skal der ikke ydes erstatning efter § 40, stk. 3, for den øgede udlægsbredde på 2 m i forhold til de normale 18 m, jfr. at § 40, stk. 3, alene henviser til § 30, stk. 1, men ikke til stk. 3. Beslutninger om øget udlægsbredde

indtil 20 m giver heller ikke ejeren krav på arealovertagelse efter § 37. Hvis en udlægsbredde på indtil 22 m derimod bestemmes efter § 30, stk. 1, for veje af klasse I, finder de almindelige regler i §§ 37 og 40, stk. 3, anvendelse på den udlægsbredde, der overstiger 20 m.

Til § 31: (udkast § 21).

Da de i forslagens § 24 omhandlede vejudlægsplaner er af interesse ikke alene for de ejendomme, som direkte berøres af planerne, men også for andre ejendomme i de pågældende og tilgrænsende områder, foreslås det, at planerne skal fremlægges til almindeligt eftersyn, før de endeligt vedtages eller godkendes. Bestemmelsen er i øvrigt udformet med byplanlovens § 7 som forbillede.

Reglerne i § 31 finder ikke anvendelse i en række tilfælde, hvor vejudlægget er sket efter anden lovgivning, jfr. opregningen i § 43.

Til § 32: (udkast § 22).

For at undgå at der i tiden efter at den i § 31 omhandlede kundgørelse om fremlæggelse af udlægsplanerne har fundet sted, men inden planerne er endeligt godkendt eller vedtaget, foretages dispositioner, som kan vanskeliggøre gennemførelsen af de udarbejdede udlægsplaner, foreslås det i lighed med bestemmelsen i byplanlovens § 8, at intet areal, der er omfattet af udlægsplanen, indtil videre må bebygges eller på anden måde anvendes i strid med planen uden vejmyndighedens samtykke.

Til § 33: (ny bestemmelse).

Da de i bestemmelsen omtalte spørgsmål har betydning for en række grundejere, som i overensstemmelse med principperne om partsoffentlighed bør have adgang til at blive bekendt med de foreliggende planer, foreslås det at give de pågældende grundejere mulighed for at udtale sig, før beslutning om de nævnte spørgsmål træffes.

Til § 34: (udkast § 23).

Det foreslås i *stk. 1*, at der skal ske offentlig kundgørelse om beslutninger om vejudlæg m. v.

Bestemmelsen er på dette punkt i overensstemmelse med lov om offentlige veje § 37, stk. 1, og svarer også til reglerne i byplanlovens § 7, stk. 1.

Også *stk. 3*, hvorefter de truffne bestemmelser skal respekteres af alle rettighedsindehavere over de pågældende ejendomme, er udformet overensstemmende med lov om offentlige veje § 37, stk. 2 og en række andre lovbestemmelser.

Stk. 4 om tinglysning af beslutninger om udlæg af private fællesveje m. v. svarer til lov om offentlige veje § 37, stk. 3.

Ved *stk. 5* foreslås det, at udgifterne ved tinglysning, offentlig kundgørelse m. v. som hovedregel skal afholdes af vedkommende kommune. Undtagelse foreslås dog gjort for de tilfælde, hvor der er tale om vejudlæg efter lodsejerens egen begæring i henhold til § 23, stk. 1. Hvis vejudlægget foretages af en enkelt lodsejer alene på dennes egen ejendom, skal han efter forslaget betale de pågældende omkostninger. Er der derimod flere lodsejere, der i forening foretager vejudlæg, bør der ske en fordeling af omkostningerne mellem disse. Denne fordeling foreslås foretaget efter samme regler som fordelingen af udgifterne ved istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje (jfr. § 62).

Til § 35: (udkast § 24, stk. 1-3).

Stk. 1 og 2 om retsvirkningen af byggelinjepålæg svarer til lov om offentlige veje § 34, stk. 3 og 4.

Samme retsvirkning skal efter forslaget tillægges godkendte vejudlæg. I overensstemmelse med hidtidig praksis foreslås det i *stk. 3* udtrykkeligt angivet, at der på de udlagte vejaræaler heller ikke må foretages beplantning eller sættes hegn eller foretages andre permanente foranstaltninger, medmindre vejmyndigheden samtykker heri.

Til § 36: (udkast § 24, stk. 4).

Bestemmelsen i § 36 om vejmyndighedens oplysningspligt og om bygningsmyndighedernes og bygherrernes forpligtelser, når der er truffet bestemmelser om byggelinje eller om vejudlæg, har et vist forbillede i lov om offentlige veje § 37, stk. 4 om byggelinjepålæg.

Med ordet „byggetilladelse“ sigtes ikke alene til byggetilladelser fra kommunalbestyrelserne i områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af kommunalbestyrelsen, men også til amtsrådets forudgående godkendelser og dispensationer i områder, hvor bygningsmyndigheden udøves af amtsrådet.

Til § 37: (udkast § 24, stk. 5).

I henhold til lov om offentlige veje § 38 kan ejeren af et areal, der er belagt med servitut om byggelinje kræve, at arealet overtages mod erstatning af vejbestyrelsen, såfremt byggelinjebestemmelsen efter taksationsmyndighedernes skøn afskærer ham fra en efter ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed økonomisk rimelig og forsvarlig udnyttelse af arealet, svarende til den af andre tilstødende eller omliggende arealer faktisk stedfindende udnyttelse. Tilsvarende ret foreslås i § 37

tillagt ejeren i tilfælde af byggelinjepålæg i henhold til § 30, såvel som i en række tilfælde af vejudlæg m. v. ved vejmyndighedens foranstaltning eller efter dennes krav.

Derimod kan den lodsejer, der i henhold til § 24 søger om godkendelse af udlæg af en privat fællesvej over sin egen ejendom, ikke efter forslaget stille tilsvarende krav, selv om vejmyndigheden med hjemmel i § 25, stk. 2 eller 3, kræver denne vej udlagt i større bredde end af lodsejeren foreslået. Overtagelse kan heller ikke kræves, hvis en lodsejer ønsker at foretage udstykning, og vejmyndigheden i henhold til § 29, stk. 3 eller 2, som betingelse for sin godkendelse af adgangsforholdene kræver vejudlæg eller forøgelse af den bestående udlægsbredde for en privat vej på den udstykkendes egen ejendom.

Erstatningsbeløb i henhold til nærværende bestemmelse foreslås efter § 64 udredt af vedkommende kommune.

Finder vejudlæg m. v. sted med hjemmel i anden lovgivning, må det derimod bero på denne anden lovgivning, hvilke retsvirkninger der er knyttet til en eventuel reduceret udnyttelse af de pågældende ejendomme. I de i bygge-loven hjemlede retnings- og udredningsplaner vil der således finde en økonomisk udligning sted af de berørte private og offentlige økonomiske interesser.

Til § 38: (udkast § 25, stk. 1, sidste pkt.).

Da den beføjelse, der ved § 22, stk. 2, er tillagt vejmyndigheden til at foretage omklassificering af anlagte private fællesveje, ville være virklingsløs, hvis der ikke samtidig kunne kræves gennemført de hertil svarende ændringer af de pågældende vejes længde- og tværprofil, foreslås der tillagt vejmyndigheden udtrykkelig hjemmel til at stille sådanne krav. Der kan herved blive tale om arealafgivelse, der må erstattes efter de i § 40 omhandlede regler. I henhold til § 39, stk. 2, kan vejmyndigheden lade påbudte ændringer, der ikke udføres rettidigt eller tilfredsstillende af lodsejerne, udføre ved kommunens foranstaltning for de pågældendes regning.

Til § 39: (udkast § 25, stk. 1 og 2).

Det foreslås i *stk. 1* i lighed med bestemmelsen i bygge-lovens § 22, stk. 6, at vejmyndigheden skal kunne bestemme, i hvilket omfang og til hvilke tidspunkter en udlagt og på vejfortegnelsen optaget privat fællesvej af klasse I-III skal anlægges. Denne beføjelse foreslås udstrakt til de tilfælde, hvor en vej ikke er optaget på vejfortegnelsen, men fastlagt ved byplanvedtægt. Bestemmelsen i

byggelovens § 22 forudsættes ophævet samtidig med gennemførelsen af det foreliggende lovforslag. Tilsvarende beføjelse foreslås tillagt vejmyndigheden med hensyn til arealer, der ligger foran en efter § 30 fastlagt byggelinje. Denne sidste beføjelse må side-stilles med en ekspropriationsbeføjelse, og der gives derfor også efter forslaget ejeren krav på erstatning, jfr. nærmere bemærkningerne til § 40.

Som en nødvendig følge af de nævnte regler i stk. 1 foreslås der i *stk. 2* tillagt vejmyndigheden beføjelse til selv at udføre de i stk. 1 — og i § 38 — omhandlede anlægsarbejder, hvis de ikke udføres rettidigt eller på tilfredsstillende måde af lodsjeerne.

Til § 40: (udkast § 25, stk. 3-5).

Som korrelat til de beføjelser, der ved § 39 er foreslået tillagt vejmyndigheden til at kræve anlæg af private fællesveje og i forbindelse hermed arealafståelse til sådanne veje, foreslås der givet visse erstatningsregler. Efter disse regler skal grundejere, der selv har ønsket at foretage vejudlæg og i henhold til § 24 har søgt om godkendelse heraf, ikke have vederlag for de arealer, de stiller til rådighed, når vejmyndigheden kræver det. Dette gælder også, selv om vejmyndigheden i medfør af § 25, stk. 2 og 3 har krævet en større udlægsbredde end af ejeren foreslået eller i henhold til § 23, stk. 2, eller § 29, stk. 2, har krævet en tidligere udlagt privat fællesvej over den udstykkendes ejendom udlagt i større bredde og med ændret retning og tværprofil. Samme retsstilling foreslås tillagt grundejere, som ved deklaration har påtaget sig at afgive areal til vejanlægget, eller over hvis ejendom, der er udlagt en vej ved en i henhold til byggeloven udarbejdet retningsplan, hvorved der samtidig er sikret en økonomisk udligningsordning mellem de i vejanlægget interesserede grundejere.

Drejer det sig derimod om afgivelse af arealer, der er udlagt af vejmyndigheden selv i henhold til § 23, stk. 3, eller af vejmyndigheden er krævet udlagt over tredjemands grund i henhold til § 23, stk. 2, eller § 29, stk. 3, foreslås der i *stk. 3* tillagt grundejerne ret til erstatning for de arealer, der af vejmyndigheden kræves stillet til rådighed for vejanlægget. Samme ret foreslås tillagt lodsejerne, når det drejer sig om veje, der af kommunen er fastlagt ved byplanvedtægt. Sådanne arealer kan også efter byplanlovens § 12 kun kræves afgivet mod erstatning fra kommunen. Også arealer, der i medfør af § 30, stk. 1, er udlagt til øget bredde for klasse I-veje, foreslås afgivet mod erstatning, ligesom arealer der ligger foran en byggelinje, hvilket svarer til de regler, der er fastsat i lov om offentlige veje om

afgivelse af arealer foran byggelinjen. Såfremt vejmyndigheden som betingelse for, at udstykkede parceller benytter en bestående privat fællesvej, kræver, at der foretages forøgelse af vejbredden for private veje over tredjemands grund (§ 29, stk. 2), foreslås også denne arealafgivelse erstattet af kommunen. Det samme gælder, hvis kommunen kræver en forøgelse af vejbredden i henhold til § 38, jfr. § 22, stk. 2, i forbindelse med omklassificering af en anlagt privat fællesvej.

Herudover foreslås der i *stk. 2* i alle tilfælde, hvor vejmyndigheden kræver anlæg af en privat fællesvej (altså også, når det drejer sig om arealer, som ejeren selv har ønsket at udlægge), tillagt ejeren ret til erstatning for nedrivning af bygninger, fjernelse af andre anlæg af blivende art, tab af hegn, beplantning og afgrøder samt for ulemper. Det er dog naturligvis en forudsætning, at bygninger m. v. er lovligt anbragt på de pågældende arealer og således ikke strider mod det godkendte vejudlæg m. v.

I de tilfælde, hvor der efter stk. 3 skal ydes erstatning for arealer, skal også bygninger m. v. erstattes. Dette gælder selv om vejmyndigheden ikke har krævet vejen anlagt. Erstatningerne foreslås efter § 64 udredt af vedkommende kommune.

De foreslåede bestemmelser i § 40 gør ingen ændring i muligheden af, at der ved retningsplan i henhold til byggeloven foretages udlæg og foreskrives anlæg af private fællesveje med den virkning, at det i retningsplanen, d. v. s. om fornødent af reguleringskommissionen, bestemmes, hvem der skal afholde en eventuel erstatning til ejeren af det pågældende areal. Det samme gælder ved udlæg og anlæg af private fællesveje i udredningsplan i henhold til byggeloven.

Til § 41: (udkast § 26).

I lighed med en række bestemmelser i foreliggende vejvedtægter samt bestemmelsen i byggelovens § 22, stk. 1, der forudsættes ophævet, foreslås det i *stk. 1*, at udlægget af en privat fællesvej skal være godkendt, inden vejen anlægges eller tages i brug, og at vejmyndigheden endvidere for veje af klasse I-III skal have godkendt et detailprojekt til vejanlægget, herunder længde- og tværprofil, befæstelse og afvanding m. v. Baggrunden for denne bestemmelse er, at de foreslåede regler om vejudlæg, vejbredder m. v. ville kunne omgås, hvis lodsejerne kunne tage de pågældende veje i brug uden vejmyndighedens godkendelse.

I *stk. 2* foreslås det udtrykkeligt fastslået, at vejmyndigheden kan tillade, at vejen midlertidigt anlægges efter et foreløbigt detailprojekt. Herved

gives der bl. a. mulighed for midlertidigt at anlægge vejen i nedsat bredde. Når vejmyndigheden senere kræver vejen anlagt i dens fulde, godkendte bredde, må det afgøres efter de almindelige regler i § 40, om der skal ydes erstatning for arealafståelsen.

Til § 42: (udkast § 27).

Efter den hidtidige retstilstand har den „istandsættelse“ der i henhold til vejvedtægterne er blevet krævet af kommunerne vedrørende ikke — eller kun delvis — anlagte veje, i mange tilfælde været så indgående, at der i realiteten har været tale om et nyanlæg. Ved disse anlæg har man anvendt vejvedtægternes almindelige regler om fordeling af udgifterne ved vedligeholdelse og istandsættelse af private veje mellem lodsejerne og om disses adgang til at opnå lån af kommunen eller mod kommunegaranti til dækning af udgifterne ved de pågældende arbejder. Da denne ordning skønnes at være hensigtsmæssig og at give et retfærdigt resultat, foreslås den udtrykkeligt lovfæstet i § 42.

Til § 43: (udkast § 28).

Når private fællesveje fastlægges endeligt i byplanvedtægt i henhold til byplanloven eller i retningsplan, reguleringsplan eller udredningsplan i henhold til byggeloven, sker det i forbindelse med en nærmere planlægning af bebyggelsen i det af planen omfattede område og under hensyn til vejnettet og bebyggelsesforholdene på de omgivende arealer. Denne planlægning under ét af vej- og bebyggelsesforhold gør det mindre hensigtsmæssigt at lade lovforslagets regler om udlæg af private fællesveje finde direkte anvendelse. I de af lovforslagets kap. 7 omfattede områder vil kommunalbestyrelsen i almindelighed være såvel vejmyndighed som bygnings- og byplanmyndighed. Kommunalbestyrelsen må forudsættes ved sin udarbejdelse eller godkendelse af de nævnte planer at ville anlægge den samme bedømmelse, som bestemmelserne i dette lovforslag fører til. Det samme gælder boligministeriet og reguleringskommissionen ved godkendelse af henholdsvis byplanvedtægter og plan typerne efter byggeloven. For disse planer gælder fremlæggelses-, meddelelses- og kundgørelsesregler, der stort set svarer til forskrifterne i lovforslagets §§ 31-34, og det vil medføre en åbenbart unødvendig administration, hvis disse sidstnævnte regler tillige skulle følges.

Det foreslås derfor i *stk. 1*, at nærmere angivne bestemmelser i lovforslagets kap. 7 ikke skal finde anvendelse, når private fællesveje udlægges i de nævnte planer. Lovforslagets øvrige bestemmelser, f. eks. om klassificering, anlæg, istandsættelse og

vedligeholdelse af private fællesveje i byerne, finder derimod anvendelse også i disse tilfælde, medmindre undtagelse er gjort i eller følger af den enkelte bestemmelse.

Udtrykket „fastlægges endeligt ved byplanvedtægt“ i *stk. 1* har hensyn til, at byplanvedtægter ikke altid fastlægger hele vejnettet inden for byplanområdet definitivt, men undertiden lader den endelige beliggenhed af andre veje end stamvejene henstå til senere afgørelse. En sådan blot foreløbig vejfastlæggelse ved byplanvedtægt anses ikke for at være tilstrækkelig til at opfylde bestemmelserne i udstykningslovens § 4, *stk. 3*, om, at der ved enhver udstykning skal være sørget for adgang til offentlig vej. Når den endelige beliggenhed af disse veje skal fastlægges, må det ske enten efter reglerne om vejudlæg i loven om private fællesveje eller i en byplanvedtægt eller retningsplan.

Undtagelse fra udlægsreglerne foreslås endvidere gjort i de tilfælde, hvor en i henhold til loven om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom nedsat ekspropriationskommission foretager udlæg af private fællesveje i forbindelse med statens ekspropriationer, f. eks. i forbindelse med motorvejsanlæg eller jernbaneanlæg, for at retablere de ved anlægget afbrudte forbindelser (§ 12 i lov nr. 186 af 4. juni 1964).

De som klasse III betegnede veje (interne boligveje) har som tidligere nævnt i særlig grad sammenhæng med bebyggelsen. Hvis disse veje er omfattet af en bebyggelsesplan, der har været forelagt det i byggelovens § 9 omhandlede bygningsråd i vedkommende kommune, er der derigennem sikret hensyntagen til de vej- og færdselsmæssige forhold. Det foreslås derfor i *stk. 2*, at nogle af bestemmelserne i lovforslagets kap. 7 under den nævnte forudsætning ikke skal finde anvendelse ved udlæg af interne boligveje. De bestemmelser i loven om private fællesveje, der herefter ikke finder anvendelse, er dog færre, end når private fællesveje udlægges i byplanvedtægt, retnings-, regulerings- eller udredningsplan.

Da de i lovforslagets § 43 omhandlede veje som nævnt er omfattet af bl. a. lovforslagets bestemmelser om klassificering og anlæg, foreslås det i *stk. 3*, at der skal gives underretning til vejmyndigheden (for så vidt denne ikke er identisk med bygnings- og byplanmyndigheden) om det i henhold til anden lovgivning stedfødne vejudlæg. Vejmyndigheden må herefter træffe bestemmelse om vejens fremtidige klasse og optage vejen på vejfortegnelsen. Ved denne klassificering sker der ikke nogen ændring i de i byplanvedtægt eller i henhold til byggeloven truffene bestemmelser.

Til kap. 8:

Forskellig råden over private fællesveje.

I dette kapitel foreslås optaget en række bestemmelser af tilsvarende karakter som bestemmelser, der hidtil har været optaget i lokale vejvedtægter, til dels med hjemmel i bygningslovgivningen. Det er som angivet i bemærkningerne til § 12 tanken, at de foreslåede bestemmelser skal afløse de lokale vejvedtægter, og at disse fremtidig alene skal indeholde udfyldende bestemmelser.

Til § 44: (udkast § 29).

Færdselslovens § 57, stk. 3, giver hjemmel for politiet til med samtykke af vedkommende vejmyndighed at træffe bestemmelse af betydning for private fællesvejes udnyttelse og indretning, for så vidt disse er åbne for offentlig trafik. Forslagets *stk. 1*, der svarer til Københavns kommunes anvendelse af bestemmelsen i § 27, stk. 3, i Københavns byggelov, supplerer bestemmelsen i færdselsloven ved at give vejmyndigheden hjemmel til på private fællesveje af klasse I og II at lade foretage tekniske forandringer ved vejens indretning eller anlæg, som er nødvendige eller tilrådelige af færdselsmæssige hensyn. I samme øjemed kan vejmyndigheden foretage hel eller delvis afspærring af vejen for gennemgående færdsel. Henvisningen til færdselslovens § 57, stk. 3, angiver, at der for så vidt angår foranstaltninger, der er omfattet af denne bestemmelse, skal indhentes politiets samtykke. Det fastslås endvidere i *stk. 1*, at udgiften ved sådanne foranstaltninger skal afholdes af kommunen.

I *stk. 2* foreslås det overensstemmende med Københavns kommunes anvendelse af bestemmelsen i § 27, stk. 3, i Københavns byggelov udtrykkelig angivet, at grundejerne ikke på egen hånd kan foretage forandringer ved de pågældende fællesveje eller træffe bestemmelse om afspærring af vejen for gennemgående færdsel eller anden form for færdselsregulering eller færdselsindskrænkning. Også foranstaltninger, der tilsigter det omhandlede formål vil være omfattet af bestemmelsen. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er bl. a., at det, som forholdene har udviklet sig, er meget sjældent, at ejerne af private veje benytter den ret, de har efter den nuværende lovgivning til at afspærre de veje, som de bor ved. Den interesse, som ejendomsbesidderne har i at kunne færdes på andre private veje, bevirker, at de undlader at afspærre deres egne veje, og at det som regel føles som en naturlig gensidighedsakt at lade dem stå åbne for almindelig færdsel fra andre lignende veje. Så længe den færdsel, som de private veje udsættes for, i det

væsentlige er af samme karakter som den, vejens beboere udøver, dels på den pågældende vej, dels på andre tilstødende private veje, vil det derfor være naturligt, at kommunalbestyrelsen har adgang til at bestemme, at vejen skal stilles til rådighed vederlagsfrit for en sådan trafik. Hvis kommunen ikke havde kompetencen til at bestemme, om der måtte gennemføres forbud mod gennemgående færdsel, måtte kommunen overtage sådanne private veje som offentlige, såfremt de faktisk benyttes som gennemfartsveje. Dette kunne i mange tilfælde bevirke, at kommunen ikke kunne modsætte sig et krav om overtagelse af en række andre private veje, som var anlagt samtidig, men som ikke havde fået tilsvarende betydning som gennemfartsveje.

Som et modstykke til de beføjelser, der ved denne bestemmelse tillægges vejmyndigheden til at træffe afgørelse om, hvorvidt en privat fællesvej kan afspærres for uvedkommende færdsel, foreslås det i § 58, stk. 2, at vedkommende kommune skal betale merudgifterne ved det forøgede slid på en privat fællesvej, når vejmyndigheden modsætter sig, at der indføres forbud mod gennemkørsel.

Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke private fællesveje af klasse III, da disse veje på grund af deres særlige tilknytning til bebyggelse i almindelighed vil være uegnede til gennemkørsel. Også private fællesveje af klasse IV, der alene skal betjene landbrug, skovbrug og fiskeri, og som derfor normalt udføres med en mindre bredde og med en lettere befæstelse end de private fællesveje, som indgår i byernes almindelige gadenet, foreslås undtaget fra bestemmelsen. Veje af klasse III og IV vil følgelig kunne afspærres af grundejerne.

Til § 45: (udkast § 30).

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 8, stk. 6, i den københavnske gadelov af 14. december 1857 med senere ændringer og til de vejvedtægter, der er indført med gadeloven som forbillende. Bestemmelsen foreslås ligesom § 8, stk. 6, i gadeloven at skulle have gyldighed ikke alene for private fællesveje (gader), men også for andre arealer, herunder gårdarealer, der benyttes som offentlig tilgængelige færdselsarealer. Vejtilsynsmyndigheden kan i forbindelse med påbud om belysning bestemme, på hvilken måde og i hvilke tidsrum vejene m. v. skal holdes belyst.

Til § 46: (udkast § 31).

Lovgivningen om offentlige veje indeholder ikke i dag bestemmelser om vejnavne, husnumre, hegn mod vej o. s. v., men bestemmelser herom er forudsat optaget i det forslag til ændring af denne lov-

givning, som kan forventes fremsat i indeværende samling.

En række af de bestemmelser, der agtes optaget i dette forslag vil efter deres indhold være i lige grad anvendelige på offentlige og private veje i byerne, selv om de som følge af lovens gyldighedsområde alene skal gælde for offentlige veje. Det gælder således bestemmelser om vejnavne, husnumre, hegn mod vej og om luftledninger. Det foreslås derfor, at disse bestemmelser får tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byerne, således at beføjelserne efter nærværende forslag udøves af vejtilsynsmyndigheden.

Til § 47: (udkast § 32).

Da træer m. v. i mange tilfælde kan være til ulempe for færdselen, foreslås det, at de kun må plantes på vejarealet, når tilsynsmyndigheden samtykker deri. Færdselshensyn såvel som vejens istandsættelse kan gøre en fjernelse af bestående træer eller anden beplantning nødvendig, og der foreslås derfor givet tilsynsmyndigheden hjemmel til ud fra de nævnte hensyn at kræve træer m. v. fjernet. Udgifterne ved bortfjernelsen foreslås fordelt mellem grundejerne efter de almindelige regler om fordelingen af istandsættelses- og vedligeholdelsesudgifter, jfr. §§ 57-62.

Bestemmelsen foreslås kun at skulle omfatte veje af klasse I og II, idet veje af klasse III foreslås undtaget på grund af deres særlige sammenhæng med den omgivende bebyggelse, medens færdslen ad de rene landbrugs-, skovbrugs- og gartneriveje ikke skønnes at gøre reglen nødvendig på disse veje.

Til § 48: (udkast § 33).

I henhold til vejbestyrelseslovens §§ 33 og 34 udkræves vejbestyrelsens samtykke til etablering af nye overkørsler og overgange samt vej- og stiltillutninger til bestående offentlig vej ligesom vejbestyrelsens samtykke er nødvendig, hvis de nævnte adgange ønskes benyttet af udstykkede parceller eller af andre ejendomme end de oprindeligt forudsatte. Endvidere udkræves vejbestyrelsens samtykke til ændret anvendelse af bestående overkørsler og vejtilslutninger til offentlig vej, hvis disse er anlagt alene med henblik på jordens landbrugsmæssige drift. Disse bestemmelser giver vejbestyrelsen beføjelse til at afgøre, om et konkret ændring om etablering af en ny adgang eller ændret benyttelse af en bestående adgang ud fra færdselsmæssige hensyn kan imødekommes, og i bekræftende fald, hvilke tekniske vilkår der bør stilles, f. eks. med hensyn til etablering af fri oversigt eller med hensyn til den nærmere placering og udformning af

en overkørsel. Nægtelse af adgang til et areal bør efter disse regler kun ske, hvis de konkrete færdselsmæssige forhold afgørende taler derimod.

Nægtes en sådan tilladelse, kan ejeren ud fra analogien af vejbestyrelseslovens § 37 kræve sit areal overtaget af vejbestyrelsen mod erstatning, såfremt nægtelsen efter taksationsmyndighedernes skøn afskærer ham fra at udnytte det på en efter ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed økonomisk rimelig og forsvarlig måde, svarende til den af andre tilgrænsede eller omliggende arealer faktisk stedfindende udnyttelse.

Københavns bygge Lovs § 24, stk. 3, indeholder regler om overkørsler også til private gader og bestemmelser herom findes også i en række vejvedtægter. Da der på tilsvarende måde som for offentlige veje også for så vidt angår private veje er behov for regler, der giver vedkommende kommunale myndighed hjemmel til at bestemme, hvor adgang til den private vej nærmere skal placeres, og til i visse tilfælde at tage stilling til ændret anvendelse af bestående overkørsler, foreslås det i *stk. 1*, at reglerne i vejbestyrelseslovens §§ 33 og 34 skal finde anvendelse på private fællesveje af klasse I-III. Samtidig foreslås der i *stk. 3* givet hjemmel for de lodsejere, der ved en nægtelse af en tilladelse stilles særlig ugunstigt, en tilsvarende adgang til at kræve deres areal overtaget, som i lignende tilfælde tilkommer dem efter vejbestyrelsesloven.

Veje af klasse IV foreslås på grund af deres ringe færdselsmæssige betydning undtaget fra paragrafens bestemmelser.

I de tilfælde, hvor vejudlæg ikke sker efter §§ 23 og flg., men efter andre lovregler, jfr. § 43, vil der normalt samtidig med vejudlægget være truffet bestemmelser om adgangsforholdene. Sådanne bestemmelser må respekteres af vejmyndighederne.

Da der som nævnt skal indhentes tilladelse fra vejbestyrelsen, hvis udstykkede parceller benytter private fællesveje, der indmunder i en offentlig vej, foreslås det i *stk. 2*, at vejtilsynsmyndigheden ved meddelelse af tilladelser i henhold til denne paragraf skal påse, at der foreligger fornøden tilladelse efter vejbestyrelsesloven, herunder også reglerne om adgangsbegrænsning.

Til § 49: (udkast § 34).

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til princippet i § 52, stk. 2, i vejbestyrelsesloven — der kun vedrører de offentlige veje — og i § 27 i Københavns bygge Lov, der omfatter både offentlige og private gader. Bestemmelsen fastsætter, at arealer af private fællesveje af klasse I og II ikke uden vejtilsyns-

myndighedens tilladelse må anvendes til nærmere angivne ikke-færdselsmæssige formål. Ejerne af disse veje kan herefter ikke på egen hånd give tilladelse til benyttelse af vejarealet til andet end færdsel. Omvendt kan tilsynsmyndigheden ikke meddele samtykke til de i stk. 1 nævnte benyttelsesformer, uden at også de private dispositionsberettigede samtykker.

Betænkningssudkastets § 34, stk. 1, omfattede foruden de i forslaget's stk. 1 nævnte genstande også „langvarig henstillen på vejarealet af påhængsvogne“. Ved lov nr. 223 af 4. juni 1969 er færdselslovens § 57, stk. blevet ændret, således at der er tilvejet bragt hjemmel for, at spørgsmålet om henstillen af sådanne køretøjer kan reguleres lokalt. Man har derfor ikke medtaget påhængsvogne i det foreliggende lovforslag.

Betænkningssudkastet indeholdt i § 34, stk. 3, en bestemmelse svarende til § 27, stk. 1, i Københavns bygge lov, hvorefter vejtilsynsmyndigheden kunne gøre tilladelser i henhold til stk. 1 betinget af erlæggelse af en afgift. Man har ikke fundet tilstrækkelig anledning til at medtage en hertil svarende bestemmelse i lovforslaget, jfr. herved også mindretalsudtalelsen i betænkningen, side 100 (til § 34).

Til dels tilsvarende regler som den i *stk. 3* foreslåede bestemmelse findes i vejbestyrelseslovens § 52, stk. 1 og i bygge lovens § 42, stk. 1, som på dette punkt forudsættes ophævet. I modsætning til bestemmelsen i lovgivningen om de offentlige veje har man ikke fundet det nødvendigt generelt at foreskrive en bestemt afstand fra vejen, inden for hvilken udgravning eller opfyldning ikke må foretages. Ligesom stk. 1 er stk. 2 begrænset til private fællesveje af klasse I og II.

Til § 50: (udkast § 35, stk. 1, 2 og 4).

Bestemmelserne i denne paragraf er ligeledes begrænset til private fællesveje af klasse I og II. *Stk. 1 og 2* svarer til § 52, stk. 1, 1. pkt. og § 57, stk. 2 i vejbestyrelsesloven. Den lovgivning, der tillader ledningsejeren uden forud indhentet samtykke at nedlægge ledninger i private eller offentlige veje, er bl. a. § 9 i lov nr. 84 af 11. maj 1897 om telegrafer og telefoner, §§ 9 og 10 i love bekendtgørelse nr. 356 af 30. juli 1949 om elektriske stærkstrømsanlæg og § 94 i lov nr. 214 af 11. april 1949 om vandløbsloven, jfr. love bekendtgørelse nr. 132 af 6. marts 1970.

Til § 51: (udkast § 35, stk. 3).

Da det i mange tilfælde kan være hensigtsmæssigt at lægge ledninger i arealer, der kun er udlagt, men endnu ikke anlagt som vej, foreslås der tillagt til-

synsmyndigheden beføjelse til at tillade, at ledninger anbringes i udlagte vejarealer mod erstatning fra ledningsejeren for eventuel skade.

Til § 52: (udkast § 35, stk. 5).

§ 52 svarer til § 57, stk. 1, i vejbestyrelsesloven og er udformet med de ændringer, der følger af, at den her foreslåede bestemmelse angår private og ikke offentlige veje. Det er udtrykkeligt angivet, at også beslutning af en ekspropriationskommission kan ændre hovedreglen, hvorefter ejeren bekoster arbejder på ledninger i eller over private fællesveje.

Til § 53: (udkast § 35, stk. 6).

Kapitel 9. Nedlæggelse af private fællesveje.

Til § 54: (udkast § 36, stk. 1).

Regler om nedlæggelse af offentlige veje findes i vejbestyrelsesloven, bl. a. i § 20, og i samme lovs § 15 findes regler om nedlæggelse af almene veje. Bestemmelse om nedlæggelse af (offentlige og) private veje kan endvidere træffes ved retningsplan i henhold til bygge lovens § 25. Også under hensyn til de i nærværende forslag indeholdte regler om retsvirkningen af udlæg af private fællesveje er der behov for særlige regler om nedlæggelse af private fællesveje.

De i bestemmelserne foreslåede regler er udformet med § 15 i vejbestyrelsesloven om nedlæggelse af almene veje som forbillede. I *stk. 1* foreslås dog kredsen af dem, der kan rejse spørgsmålet om nedlæggelse eller forlægning, udvidet således, at ikke blot de lodsejere, der har særlig interesse i nedlæggelsen eller omlægningen, kan rejse spørgsmål herom, men også vejmyndigheden selv kan tage initiativet til nedlæggelse eller forlægning af vejen.

Ligesom efter vejbestyrelseslovens § 15 foreslås sagen behandlet ved en åstedsforretning, hvortil alle interesserede indkaldes (*stk. 2*).

Til § 55: (udkast § 36, stk. 2).

I overensstemmelse med vejbestyrelseslovens § 15, foreslås det i *stk. 2*, at ingen vej, der efter matrikelkortet er eneste adgang til en selvstændig beliggende lod, kan nedlægges.

I modsætning til vejbestyrelseslovens § 15, er det endvidere i *stk. 3* udtrykkelig fastslået, at der kan foretages ekspropriation til fremskaffelse af anden adgang til en lod og til forlægning af en privat fællesvej.

Til § 56: (udkast § 36, stk. 3-4).

I *stk. 2* foreslås optaget regler om, hvorledes der skal forholdes med arealerne i nedlagte private

fællesveje. Reglerne i *stk. 3* om anke til lændvæsen-kommissionen er udformet på tilsvarende måde som vejbestyrelseslovens § 15, *stk. 4* og *6*.

På grund af klasse III-vejenes særlige sammenhæng med bebyggelsen foreslås disse undtaget fra bestemmelserne i §§ 54-56.

Til kapitel 10:

Istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje.

I nærværende kapitel foreslås optaget regler om istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje til afløsning af de regler, der for Københavns kommunes vedkommende hidtil har været optaget i § 8 i den københavnske gadelov af 1857 og i kommuner med bymæssig bebyggelse i de med gadelovens bestemmelser som forbillede udfærdigede gade- og vejvedtægter. Reglerne er foreslået moderniseret på grundlag af de erfaringer, som er indvundet ved anvendelsen af gadelovens og vejvedtægternes bestemmelser.

Til § 57: (udkast § 37).

I *stk. 1* foreslås det ligesom i gadelovens § 8 og i vejvedtægterne fastslået, at ejerne af de tilgrænsende grunde har en forpligtelse til at holde de private fællesveje i forsvarlig stand. Medens gadeloven af 1857 beskrev grundejernes forpligtelse som en pligt til at holde vejen i farbar stand, har de fleste vejvedtægter anvendt udtrykket „god og farbar stand“. Overensstemmende med den praksis, der har været fulgt af de fleste kommuner ved anvendelsen af vejvedtægterne, foreslås det i forslaget fastslået, at det påhviler de pågældende grundejere at holde vejen i en under hensyn til færdselens art og størrelse god og forsvarlig stand.

I *stk. 2* foreslås det i lighed med hittidig retstilstand fastslået, at det er vejtilsynsmyndigheden, der bestemmer, i hvilket omfang og på hvilken måde de private fællesveje skal vedligeholdes, og at kommunen tillige, når hensynet til færdslen ad vejen tilsiger det, kan bestemme, at en vej skal istandsættes. Lovforslaget sonderer ligesom gadeloven af 1857 og vejvedtægterne mellem begreberne „*istandsættelse*“ og „*vedligeholdelse*“, men for at tydeliggøre, at der er tale om to forskellige begreber, indeholder *stk. 2* den nærmere angivelse af udtrykket „*istandsættelse*“, at der her er tale om en forbedring af vejen. Denne formulering er i overensstemmelse med ministeriets fortolkning af de hidtidige lov- og vejvedtægtbestemmelser om „*istandsættelse*“ modsat „*vedligeholdelse*“. Forudsat, at kommunen ved vejens anlæg har godkendt, at vejen midlertidigt anlægges i en mindre bredde

end den fastsatte udlægsbredde, må vejtilsynsmyndigheden i forbindelse med beslutningen om vejens istandsættelse kunne bestemme, at vejen nu skal anlægges i sin fulde bredde.

Under den nuværende retstilstand anvender nogle kommuner den praksis, at de som hovedregel pålægger de enkelte lodsejere hver at vedligeholde det vejstykke, der er beliggende ud for deres ejendom, medens andre kommuner i almindelighed bestemmer, at istandsættelsen og vedligeholdelsen af private fællesveje skal ske som samlede arbejder under kommunens kontrol. *Stk. 2* foreslås derfor udformet således, at det udtrykkeligt fremgår, at vejtilsynsmyndigheden frit kan vælge, hvilken af de to fremgangsmåder den vil foretrække i det enkelte tilfælde. Såfremt det efter § 58 eller § 60 pålægges andre end de tilgrænsende grundejere at deltage i udgifterne ved arbejder, skal dette dog altid udføres som et samlet arbejde, jfr. *stk. 3*. Da der har vist sig praktisk trang til at kunne træffe bestemmelse om istandsættelse eller vedligeholdelse af flere private fællesveje under ét, hvis disse udgør en færdselsmæssig enhed, foreslås der i *stk. 4* givet udtrykkelig hjemmel dertil. Dette vil navnlig gælde flere veje, der forløber i forlængelse af hinanden.

Til § 58: (udkast § 38, *stk. 1-2*).

I *stk. 1* foreslås en regel svarende til § 8, *stk. 4*, i den københavnske gadelov af 1857, hvorefter vejtilsynsmyndigheden kan bestemme, at andre brugere af en privat fællesvej end de tilgrænsende grundens ejere skal inddrages under vedligeholdelsespligten, hvis deres benyttelse af vejen af tilsynsmyndigheden skønnes i særlig grad at medføre slid på vejen. Det foreslås udtrykkeligt angivet, at en sådan inddragelse af andre brugere af vejen også kan finde sted i tilfælde af midlertidig benyttelse af vejen, da en sådan benyttelse f. eks. i forbindelse med et byggeforetagende kan virke helt ødelæggende for vejen. Da det er den kommunale myndighed og politiet, der bestemmer om en privat fællesvej af klasse I og II kan tillades afspærret for uvedkommende færdsel, forudsætter bestemmelsen ikke således som den københavnske gadelovs § 8, *stk. 4*, en beslutning fra kommunen om, at der ikke må indføres forbud mod uvedkommende færdsel.

Som et modstykke til forslagens § 44, hvorefter hel eller delvis afspærring af private veje af klasse I og II eller anden form for færdselsregulering eller færdselsindskrænkning, ikke kan iværksættes af lodsejerner på egen hånd, har man fundet det påkrævet i *stk. 2* at bestemme, at kommunen, såfremt lodsejerner ikke opnår tilladelse til at gennemføre et sådant færdselsforbud, og den gennemgående

færdsel i særlig grad medfører slid på vejen, skal afholde en hertil svarende del af udgifterne ved vejens vedligeholdelse og istandsættelse.

Til § 59: (udkast § 40).

I mange vejvedtægter findes bestemmelser om vejsyn. Efter disse bestemmelser skal der afholdes årlige vejsyn, og vejsyn kan endvidere afholdes, når der træffes konkrete beslutninger om udførelse af istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejder. For de daværende sognekommuner med bymæssig bebyggelse findes sådanne bestemmelser i de fleste vejvedtægter udfærdiget med hjemmel i den nu ophævede lov nr. 90 af 23. marts 1932, jfr. også den af Dansk Byplanlaboratorium udarbejdede normalvejvedtægt, § 8. Tilsvarende regler findes derimod ikke i den københavnske gadelov, og kun ganske enkelte af de tidligere købstæder har regler om vejsyn i deres vejvedtægter. De hidtidige regler om årlige vejtilsyn er i mange kommuner ikke blevet overholdt i praksis, og der er i flere kommuner modstand mod sådanne årlige vejsyn. Der er derfor ikke stillet forslag om, at samtlige af afsnit III omfattede kommuner skal holde vejsyn, men ved *stk. 4* foreslås det, at de kommuner, der ønsker regler om årlige vejsyn, kan få sådanne regler optaget i vejvedtægten. Derimod foreslås det i *stk. 1*, at der skal afholdes vejsyn eller andet møde, inden der træffes bestemmelse om udførelse af *samlede* istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejder i henhold til §§ 57 eller 58, da disse arbejder ikke sjældent er af betydeligt omfang. Ved denne fremgangsmåde gives der de berørte grundejere lejlighed til at fremsætte deres synspunkter, inden endelig beslutning træffes. Derimod har man ikke fundet en tilsvarende procedure nødvendig, når der kun er tale om mindre arbejder, der udføres af ejerne af de tilgrænsende grunde, hver ud for sin ejendom.

Da det i almindelighed må anses for lige så betryggende, at grundejerne skriftligt bliver gjort bekendt med vejtilsynsmyndighedens påtænkte beslutning, som at dette sker ved et vejsyn, foreslås det i *stk. 2*, at vejtilsynsmyndigheden kan vælge at gøre lodsejerne bekendt med den påtænkte beslutning ved anbefalet brev.

Til § 60: (udkast § 38, stk. 3-5).

I mange tilfælde er andre end de tilgrænsende grundens ejere ved servitutbestemmelser forpligtede til at vedligeholde private fællesveje i udstykningsområder, eventuelt mod en nærmere fastsat afgift fra grundejerne. En del kommuner har i sådanne tilfælde (med tvivlsom hjemmel) direkte pålagt de servitutforpligtede at foretage den fornødne

istandsættelse og vedligeholdelse, idet kommunerne da har undladt at benytte den i vejvedtægterne foreskrevne fremgangsmåde, hvorefter kommunen skal holde sig til ejerne af de tilgrænsende grunde. Da det må erkendes, at det vil medføre en forenkling, hvis kommunerne kan holde sig direkte til de servitutforpligtede i stedet for at skulle stille krav til lodsejerne, der herefter må søge deres udgifter dækket hos de servitutforpligtede, foreslås der givet udtrykkelig hjemmel til at forlange, at servitutforpligtede skal udføre et påbudt vedligeholdelsesarbejde eller istandsættelsesarbejde. Det må dog naturligvis være en forudsætning, at den pågældende forpligtelse er ganske klar og utvetydig. Hvis den efter kommunens opfattelse vedligeholdelsespligtige mener, at en sådan forpligtelse ikke påhviler ham eller ikke i det af kommunen hævdede omfang, må den pågældende indbringe sagen for domstolene. Servitutforpligtelser af den nævnte art har i øvrigt undertiden et mindre vidtgående omfang end den forpligtelse, der i henhold til forslaget § 57 påhviler ejerne af de tilgrænsende grunde.

Til § 61: (udkast § 39).

Da der har vist sig praktisk trang til, at kommunerne i særlige tilfælde kan bestemme, at konkrete (navnlig større vedligeholdelsesarbejder eller istandsættelsesarbejder) skal udføres af kommunen med dennes tekniske materiel for lodsejernes regning, foreslås der i *stk. 1* givet vejtilsynsmyndigheden udtrykkelig hjemmel til at træffe sådan bestemmelse, når omstændighederne taler derfor. Det er naturligvis en forudsætning, at det drejer sig om arbejder, der i henhold til § 57 skal udføres som samlede arbejder.

Bestemmelsen i *stk. 2* om, at kommunen skal foranledige et påbudt istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejde, bragt til udførelse, hvis lodsejerne ikke udfører det rettidigt eller tilfredsstillende, er overensstemmende med den københavnske gadelovs § 8, stk. 1, og de tilsvarende bestemmelser i vejvedtægterne. I modsætning til betænkningsudkastets § 39, stk. 2, der overlod det til tilsynsmyndigheden at bestemme, hvorvidt arbejdet i sådanne tilfælde skulle bringes til udførelse, har man i forslaget af færdselsmæssige grunde ment at burde pålægge tilsynsmyndigheden at lade arbejdet udføre.

Bestemmelsen finder også anvendelse på arbejder pålagt de vedligeholdelsesforpligtede i henhold til servitut, jfr. § 60. Såfremt de pågældende ikke rettidigt udfører et påbudt arbejde, vil vejtilsynsmyndigheden dog i stedet for at lade arbejdet ud-

føre for de pågældendes regning kunne bestemme, at arbejdet skal udføres af ejerne af de tilgrænsende grunde efter reglerne i § 57.

Overensstemmende med reglerne i § 8, stk. 5, i den københavnske gadelov og de tilsvarende regler i vejvedtægterne; foreslås der i *stk. 3-4* givet regler om, at kommunen efter overenskomst med grundejerne helt eller delvis kan overtage den fremtidige istandsættelse og vedligeholdelse af en privat fællesvej for lodsejernes regning, og at en sådan overenskomst er bindende for samtlige lodsejere, hvis en kvalificeret majoritet af disse går ind for ordningen.

Til § 62: (udkast § 41).

Såfremt istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejder udføres ved foranstaltning af de enkelte grundejere, hver ud for sin ejendom, opstår der ikke noget problem om fordelingen af udgifterne ved de pågældende arbejder. Et sådant problem opstår derimod, hvis istandsættelsen eller vedligeholdelsen bliver udført som et *samlet arbejde*. Den københavnske gadelov og mange vejvedtægter indeholder ikke bestemte kriterier for, hvorledes disse udgifter skal fordeles mellem lodsejerne. Mange kommuner har imidlertid anvendt de samme fordelingsregler, som i vejvedtægten er fastsat for fordeling af vejbidrag til offentlige veje, og ministeriet for offentlige arbejder har i flere klagesager henvist kommunerne til at bruge denne fremgangsmåde. Nogle vejvedtægter er udformet overensstemmende hermed. Da denne praksis forekommer hensigtsmæssig, foreslås den direkte lovfæstet i *stk. 1*, således at fordelingsreglerne i lovgivningen om grundejerbidrag til offentlige veje, skal anvendes. Undtagelse foreslås dog gjort hvis andet følger af servitutbestemmelser eller lignende. Selv om en privat fællesvej er anlagt som en facadeløs stamvej vil ejerne af de tilgrænsende ejendomme desuagtet skulle betale til vejens vedligeholdelse m. v. Også med hensyn til kommunens adgang efter *stk. 2* til at medregne administrationsudgifter ved de af kommunen udførte arbejder, henvises til lovgivningen om vejbidrag.

I lighed med reglerne i den nu ophævede lov nr. 90 af 23. marts 1932 (men i modsætning til den københavnske gadelov, der ikke har tilsvarende regler) foreslås der i *stk. 3* givet udtrykkelig regler om afdragsmæssig tilbagebetaling af lån, som kommunen stiller til rådighed for lodsejerne til udførelse af samlede istandsættelses- eller vedligeholdelsesarbejder, eller som kommunen garanterer for. Det understreges herved, at det kan være en kommunal opgave enten selv at yde lån til eller garantere for lån til sådanne arbejder. Afdragstiden foreslås sat

til indtil 20 år. Tilsvarende foreslås for udgifter til de ved kommunens egen foranstaltning udførte arbejder.

Kapitel 11. Forskellige bestemmelser.

Til § 63: (udkast § 8, stk. 2).

§ 63 svarer til § 6 i lov nr. 315 af 18. juni 1969 om by- og landzoner. Bestemmelsen er dog ikke som i zonenloven begrænset til landzoner, men vil formentlig ikke mindst få betydning i disse områder. Man har imidlertid fundet, at bestemmelsen ville få et for snævert anvendelsesområde, hvis den var begrænset hertil.

Til § 64: (udkast § 18, stk. 5, sidste pkt., § 25, stk. 4, 1. pkt., § 33, stk. 3, sidste pkt.).

I overensstemmelse med gældende vejlovgivning foreslås det udtalt udtrykkeligt i § 64, at vedkommende kommune skal afholde erstatningerne til grundejere, der rammes af sådanne dispositioner foretaget i henhold til loven om private fællesveje, som ifølge lovforslaget skal medføre erstatning.

Det er ikke hermed tilsigtet at gøre nogen ændring i byggelovens bestemmelser om retningsplaner og udretningsplaner. Efter disse bestemmelser afgøres det i den enkelte plan (d. v. s. enten ved enighed mellem alle implicerede eller ved beslutning af reguleringskommissionen og med sædvanlig rekurs til domstolene), hvem der skal afholde de med planens gennemførelse forbundne udgifter, herunder eventuelle erstatningsbeløb til private grundejere. Det vil efter disse bestemmelser være muligt at pålægge grundejere, som opnår økonomisk fordel af den pågældende disposition på bekostning af andre grundejeres stilling, at udrede erstatning.

Til § 65: (udkast § 42).

Bestemmelsen i den københavnske gadelovs § 11 giver kommunen hjemmel til at inddrive skyldige beløb med renter ved udpankning med fortrinsret som for kommunale skatter. Tilsvarende regler findes i vejvedtægterne.

I nogle vejvedtægter er der tillige givet fortrinsret og udpankningsret for krav, kommunen har fået ved indfriet kaution for grundejernes forpligtelser efter vejvedtægten, da kommunerne ikke sjældent påtager sig sådanne kautionsforpligtelser i stedet for selv at yde lån til de pågældende arbejder. Overensstemmende med et af kærnerforeningen fremsat ønske foreslås denne bestemmelse udtrykkeligt lovfæstet. Den foreslåede bestemmelse stemmer i øvrigt med hidtidig retstilstand. De tilfælde, hvor der efter lovforslaget kan blive tale om

udpantning, er navnlig § 20 (kommunens udførelse af påbudte arbejder på landet), § 39, stk. 2 (vejmyndighedens udførelse af anlægget af private fællesveje), § 42 (lån til anlæg af private fællesveje), § 45 (belysning), § 47 (udgifter vedrørende træer og beplantning), § 55 (udgifter ved nedlæggelse af private fællesveje), § 61 (kommunens udførelse af private fællesvejes istandsættelse m. v.) og § 62 (kommunelån).

Til § 66 (udkast § 38, stk. 4-5).

Da såvel de i § 19, stk. 1, nævnte overenskomster og andre bestemmelser som de i § 60, stk. 1, nævnte servitutbestemmelser, kan virke urimeligt tyngende for den forpligtede, hvis forpligtelsen er af ældre dato og indgået under et helt andet prisniveau og helt andre færdselsforhold end de nuværende, foreslås det i *stk. 1*, at den, der har vedligeholdelsespligt efter mere end 20 år gamle bestemmelser af denne art, skal kunne kræve afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt den økonomiske byrde ved vedligeholdelsesforpligtelsen er steget i så væsentlig grad ud over, hvad man kunne påregne ved bestemmelsens stiftelse, at forpligtelsen helt eller delvis bør bortfalde, eventuelt mod erstatning. Denne afgørelse foreslås henlagt til en landvæsenskommission med mulighed for appel til en overlandvæsenskommission.

Ved bestemmelsen tillægges der også de grundejere, som i henhold til servitutbestemmelse skal betale „vejafgift“ til den oprindelige grundejer, adgang til at kræve spørgsmålet om bortfald af denne afgift forelagt en landvæsenskommission, når servitutten er mere end 20 år gammel. Det må i øvrigt være en selvfølge, at kommissionen tager stilling til spørgsmålet om afgiftens bortfald, når den servitutforpligtede rejser spørgsmål om afløsning af vedligeholdelsesforpligtelsen. Ligeledes bør der gøres op med spørgsmålet om vedligeholdelsesfor-

pligtelsen, når der rejses spørgsmål om bortfald af afgiften.

Til §§ 67 og 68: (udkast § 44).

Bestemmelserne, der er udformet med forbillede i vejbestyrelseslovens § 58 og byggelovens §§ 64 og 65, må anses for nødvendige for at håndhæve bestemmelserne i den foreslåede lov og de beslutninger, de kommunale myndigheder træffer med hjemmel i denne.

Til § 69: (udkast § 45).

Ved *stk. 2* foreslås der givet ministeren bemyndigelse til at fastsætte overgangsregler i forbindelse med lovens gennemførelse. I henhold til denne bestemmelse vil ministeren således kunne træffe bestemmelse om ophævelse af ældre vejvedtægtsbestemmelser og fastsætte frister for indsendelse af forslag til nye vejvedtægter i henhold til § 12.

Samtidig med lovens ikrafttræden må bestemmelserne i den københavnske gadelov om private veje bortfalde.

Ved lovforslagets ikrafttræden vil også reglerne i loven af 1865 om private veje på landet bortfalde.

Om de som følge af nærværende lovforslag nødvendige ændringer i byggeloven forudsættes særlige lovforslag fremsat.

Til § 70.

Vandløbsbestemmelsen i den københavnske gadelovs § 8 må bibeholdes, medens paragraffen i øvrigt ophæves, jfr. § 69, stk. 3.

§ 71: (udkast § 4, stk. 1).

Bilag 1.

Øversigt over lovforslagets nummerering sammenholdt med nummereringen i vejlovsudvalgets betænkningssudkast.

<i>Lovforslag.</i>	<i>Udkast.</i>	<i>Lovforslag.</i>	<i>Udkast.</i>
§ 1.....	§ 1, stk. 1.	§ 36.....	§ 24, stk. 4.
§ 2.....	§ 1, stk. 2.	§ 37.....	§ 24, stk. 5.
§ 3.....	§ 1, stk. 3.	§ 38.....	§ 25, stk. 1, sidste pkt.
§ 4.....	§ 15, stk. 1.	§ 39.....	§ 25, stk. 1-2.
§ 5.....	§ 1, stk. 4.	§ 40.....	§ 25, stk. 3-5.
§ 6.....	§ 2, stk. 1 og 3-5.	§ 41.....	§ 26.
§ 7.....	§ 2, stk. 2 og 6, og § 4, stk. 2, sidste pkt.	§ 42.....	§ 27.
§ 8.....	§ 2, stk. 7.	§ 43.....	§ 28.
§ 9.....	§ 6.	§ 44.....	§ 29.
§ 10.....	§ 5.	§ 45.....	§ 30.
§ 11.....	§ 7.	§ 46.....	§ 31.
§ 12.....	§ 3.	§ 47.....	§ 32.
§ 13.....	§ 4, stk. 2-4, jfr. § 9, stk. 1-3 og § 16.	§ 48.....	§ 33.
§ 14.....	§ 10.	§ 49.....	§ 34.
§ 15.....	§ 11.	§ 50.....	§ 35, stk. 1-2 og 4.
§ 16.....	§ 12, stk. 1 og § 13, stk. 1 og 3.	§ 51.....	§ 35, stk. 3.
§ 17.....	§ 13, stk. 1, 3. pkt.	§ 52.....	§ 35, stk. 5.
§ 18.....	§ 12, stk. 2.	§ 53.....	§ 35, stk. 6.
§ 19.....	§ 13, stk. 2.	§ 54.....	§ 36, stk. 1.
§ 20.....	§ 14.	§ 55.....	§ 36, stk. 2.
§ 21.....	§ 17, stk. 1-3.	§ 56.....	§ 36, stk. 3-4.
§ 22.....	§ 17, stk. 1, sidste pkt. og stk. 4-5.	§ 57.....	§ 37.
§ 23.....	§ 18, stk. 2.	§ 58.....	§ 38, stk. 1-2.
§ 24.....	§ 18, stk. 1, 1. pkt., stk. 3-4 og 5, 1. pkt.	§ 59.....	§ 40.
§ 25.....	§ 18, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6-8.	§ 60.....	§ 38, stk. 3-5.
§ 26.....	§ 18, stk. 5, og § 19, stk. 2.	§ 61.....	§ 39.
§ 27.....	§ 18, stk. 1, sidste pkt.	§ 62.....	§ 41.
§ 28.....	§ 18, stk. 9.	§ 63.....	§ 8, stk. 2.
§ 29.....	§ 19.	§ 64.....	§ 18, stk. 5, sidste pkt., § 25, stk. 4, 1. pkt., § 33, stk. 3, sidste pkt.
§ 30.....	§ 20, stk. 1-2.	§ 65.....	§ 42.
§ 31.....	§ 21.	§ 66.....	§ 38, stk. 4-5.
§ 32.....	§ 22.	§ 67.....	§ 44, stk. 1.
§ 33.....	(ny).	§ 68.....	§ 44, stk. 2-3.
§ 34.....	§ 23.	§ 69.....	§ 45.
§ 35.....	§ 24, stk. 1-3.	§ 70.....	—
		§ 71.....	§ 4, stk. 1.